

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuj e dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Na pesek zidajo.

Naši klerikalci so sicer izvežbani spletkarji, pravi virtuozji v intrigiranju, ali kadar stopijo na polje praktične delavnosti, tedaj se izkaže, da so ekonomični diletantje, katerim popolnoma nedostaje tiste lastnosti, ki je ravno na polju gospodarstva neobhodno potrebna — vestnosti.

Vsak teden izleže klerikalna stranka kak nov projekt. Nebroj je tistih, ki so bili opuščeni in zavrženi koj po rojstvu, ne da bi se bila poskusila njih izvršitev. Izmej tistih pa, ki so se izvršili, jih je le ravno malo, kateri so se obnesli. V tem oziru je naša klerikalna stranka podobna titi kuri, ki znese vsak čas kako jajce, a vsako teh jajc je zaprtek.

Klerikalna stranka je našo deželo preplavila z vsakovrstnimi posojilnicami, konsumnimi društvi in psevdo-kmetijskimi zadrugami, a mej vsemi temi napravami ni ne jedne, katera zasluži zaupanje. Nobena teh naprav nima trdne in zanesljive podlage, pač pa se velika večina izmej njih že danes le na umeten način in na korist nekaterih posameznih spekulativnih glav vzdržuje. Ogromna večina teh naprav je pasivna ter živi le ob kreditu. Ta se jim dovoljuje, ker vedo vodilni krogi te katoliške organizacije, da nastane splošen polom, ako le jedna teh klerikalnih naprav napove bankrot.

Navzlic obupnemu položaju katoliške organizacije se kujejo vedno novi projekti in se snujejo nova podjetja. Prav v zadnjih dneh je klerikalna stranka sprožila dva projekta, pred katerimi svarimo prav resno vse občinstvo, ki se boče ogniti občutni škodi.

Prvi projekt, s katerim slepi klerikalna stranka občinstvo, je „domača zavarovalnica“. Ta naklep se je mogel roditi samo v glavi, ki nima nobenega pojma o zavarovalstvu, in kateri se gre pri tem načrtu samo za to, da se dobi novo agitacijsko sredstvo v politične namene. Uspeha ta projekt ne bo imel, pač pa utegne, ako se uresniči, provzročiti drugo banko „Slovenijo“, krah, katerega bo čutila naša dežela

v vseh udih, in ki bo za dolgo let uničil sad resničnega in napornega dela za povzdigo gmotnega položaja kranjskega prebivalstva.

Drugi projekt je — osrednja zadruga, ki naj konsumna društva zalaga z blagom in jim tako pomore iz klavnega položaja, v katerega so zašli po brezumnem konkurenčnem boju zoper trgovski in obrtni stan. Konsumna društva, ki so vse svoje delovanje osredotočila na to, da trgovcem in obrtnikom kar možno škodujejo, se imajo teško boriti s pomanjkanjem kredita, vsled česar ne morejo izkoristiti ugodnih konjunktur. Temu naj odpomore osrednja zadruga, ki hoče vse blago na debelo kupovati in konsumna društva ž njim zalagati.

Ako bi to osrednjo zadrugo ustanovila konsumna društva in iz svojih sredstev, bi imela stvar še neko podobo in bi se dalo o njej govoriti, ali tako, kakor se hoče dobiti prometni kapital za to zadrugo, to presega že vse meje dopustnosti in nas živo spominja na gotove galske praktike.

„Tisto beračijo, katero ima kmetijska družba, spravimo mi skupaj v 24 urah“, tako se je na shodu „Gospodarske zveze“ dne 26. oktobra ustil dr. Šusteršič, ko je razvijal svoj načrt, kako dobiti tistih 50.000 gold, kateri so potrebni, ako se hoče ustanoviti osrednja zadruga. Po tem načrtu naj zlože ta kapital ne konsumna društva, nego — posojilnice. Osrednja zadruga ima namen, zalagati konsumna društva s špecerijskim in manufakturnim blagom itd., a denarja za to ne bodo štela konsumna društva, nego posojilnice.

To jasno kaže dejanski položaj konsumnih društev. Vsa ta društva nimajo toliko svojega premoženja, da bi iz svojih sredstev ustanovila njim namenjeno centralo. Po sodbi dr. Šusteršiča ne zmore nobeno teh društev 500 gld., nego bo treba pritegniti posojilnice, da se dobi prometni kapital, da se dobi „tista beračija“, ki jo je kmetijska družba z varčnim in pametnim gospodarjenjem pridobila tekom dolgih let.

Še več! Na shodu „Gospodarske zveze“ se je s klerikalne strani opozarjalo na ve-

liko nevarnost, ki tiči v tem projektu in opozarjalo se je zlasti na to, da tudi klerikalne posojilnice niso v položaju zložiti potrebne prometne glavnice, saj delajo brez izjeme s tujim, z izposojenim denarjem in skoro nobena izmed njih nima še svojega premoženja 500 gld.

A kaj se je na ta resni pomislek odgovarjalo? Reklo se je, da tudi posojilnicam ne bo treba te svote v gotovini odšteti; dovolj bo, če se za to svoto zadolže, če bodo za to svoto plačevali obresti!

Na tak način snovati velika podjetja, za katera je treba kar 50.000 gld. prometnega kapitala, to pač že ni več samo lahkomišljeno, nego že vse kaj drugega. Konsumnim društvom se nič ne kreditira, niti po 500 gld. nimajo kredita, sicer bi se od njih zahtevalo, naj ostanejo prometni kapital dolžni. Uprezajo se pa posojilnice, ki sicer tudi nimajo svojega premoženja, katerim pa je laglje kreditirati po 500 gld., saj imajo v rokah denar vložnikov.

Na tak način ustvarjena osrednja zadruga bo zidana na pesek. Fakta, ki smo jih navedli, govore tak jezik, da ga vsakdo razume, kdor zna misliti in računati in ni torej treba, da bi jih komentirali. Opozarjamo nanje samo vse tiste posojilnice, ki hočejo delovati v mejah realnosti in solidnosti in jih svarimo, naj se ne dajo zaplesti v brezupna podjetja, katerih prihodnost je več kakor dvomljiva. Osrednja zadruga zamore sicer s tujim denarjem, z denarjem posojilnic, z imetjem malih kmetičev zamašiti zevajoče luknje pri konsumnih društvih, ali rešiti se ta društva ne dajo. Vzlic osrednji zadrugi jim bo prej ali pozneje zapel nagrobno državni pravdnik, vzlic tej zadrugi čaka lahkoverne svedrce škoda, sramota in ječa, posojilnice pa, ki se bodo zadolžile, gotova izguba.

Machiavelli.

(Dalje.)

2. Kake nasvete daje Machiavelli vladarjem?

Čudna je res ta izprijenost italijanska, Machiavelli bi rekel izprijenost cerkvena,

izprijenost katoliška, katera izvira iz cerkve; taki ljudje, ki so neposredno pod celim vplivom katolicizma, kakor Italijani, so stoprav prave zverine, če vržejo od sebe tiste verige, v katere jih je kovala cerkev, če jedenkrat zaničujejo one recepte in leke, ki jim jih je ona dajala: zakaj za svobodo sploh zreli niso in jo le zlorablajo, ako jo dosežejo. Vzgojeni za sužnje in brezpogojno pokorščino, so divjaki, če se hočejo tega suženjstva otresti. To bi nam dokazala moderna zgodovina „združene Italije“ na mnogih vzgledih — imenovali smo samo Crispia — to nam dokazujejo menda vsi katoliški narodi, večinoma Romani, o katerih deloma še dandanes velja, kar je Machiavelli o Italijanih samih trdil: da so brez prave religije, izprijeni, neznačajni, slabotni, le material za nasilne tujce.

Kaka je ta „katoliška izprijenost“, kaže nam Machiavelli sam v svojem slavnem delu: „Il Principe“ (Vladar). Že gori smo povedali svoje naziranje, da je pisatelj s tem svojim delom narodom le hotel očii odpreti, da bi spoznali, kako se ž njimi ravna, kako je ta „božja milost“ vladarjev samo zagrinjalo raznih brezvestnostij. Res ni prav možno verjeti, da bi bil mogel Machiavelli tako strašno izprijene nasvete v istini dajati kakemu vladarju (Il principe je posvečen florentinskemu knezu Lorenzo de' Medici), ker bi to vsem ostalim delom njegovim nasprotovalo. Bodisi kakor-koli, gotovo se je tedaj tako vladalo, kakor tu beremo v podobi pouka, in še dandanes se tako vlada... Potrebno je za vsakega izobraženca, da vé, kako se faktično vlada, in potem šele je možno spoznati in zahtevati, kako se mora vladati. Machiavelli sam je pa predobro vedel, kako se faktično vlada, saj je bil on sam mnogo let pravi, če tudi reprezentativni vladar.

V predgovoru kot posvetilu piše Machiavelli knezu Lorenzo de' Medici: „Zanašam se... da Vam bo (to delo) ljubo, prevdarjajoč, da Vam ne morem pokloniti večjega darila, kakor da Vam dam možnost, da se v najkrajšem času vsemu temu priučite, kar sem jaz spoznal v tolikih letih, s tolikim trpljenjem in z nevarnostmi“.

LISTEK.

„Konec sveta“.

(Spisal P. G.)

Dne 13. novembra pričakujejo nekateri ljudje s strahom in trepetom, med molitvijo in kesanjem konca sveta. A le nekateri drugi, — omikanci — so mirni.

Človeštvo je bilo že od nekdaj zelo občutljivo nasproti nebesnim prikaznim, ker so se mu dozdevale tako skrivnostne, veličastne in ker še ni mogel prodreti v njih bistvo. Danes, po toliko tisočletjih, tudi ni mnogo bolje, saj se ljudje z nekako nejevoljo odvrčajo od zvezdoslovja in rajši verujejo besedam zvezdoslovskih šarlatanov in nevednežev, kakor rezultatom eksaktne znanosti.

13. november letos je zopet dan, ki vzdrami ljudstvo iz brezbriznosti, in začele so se snuti najstrašnejše povesti. Konec sveta — sodnji dan — dan večne sodbe, ko pogine vse stvarstvo ter objame strašna smrt vsa bitja, ta groze in trepeta polni dan je blizu. Tako mislijo te dni v vseh delih sveta neizobraženci. Upati je, da so te neumne izmišljotine naše odmeva pri nas le v najnižjih krogih. Dolžnost olikanca

pa ni samo vedeti: „Tako se bode zgodilo in ne drugače“, ampak tudi zakaj se bode tako vršila cela prikazen. Temu vprašanju naj kolikor mogoče odgovore sledeče vrstice.

Na oni točki, ali vsaj blizu one točke, kjer stoji naša zemlja danes, seče zemeljsko cesto pot Leonidov, ki se v dolgo iztegnjeni elipsi premikajo celo čez meje Uranove. Na tej elipsi krožijo okoli solca kosmična telesca v dolgi, zvezani vrsti. Kadar pride 13. novembra zemlja v bližino teh kosmičnih teles, premaga njena privlačna ono silo, s katero se meteorji premikajo v svetskem prostoru. Meteorji zaidejo v zemeljsko ozračje, vsled zračnega tlaka se njih hitrost oslabi, pri tem pa se razbelijo in postanejo žareči in lete kot lepi utrinki čez nební obok.

Redno vsako leto dne 13. novembra se ta prikazen ponavlja, ker se zemlja ravno tedaj vselej sreča s tropom Leonidov.

V eni točki te elipse pa je nakopičena izvanredno velika množina meteorjev v podobni oblaka, ki potrebuje za svojo pot okoli solca 33 $\frac{1}{4}$ leta. Na tej sv. ji poti sečejo v prejeimenovani točki zemeljsko elipso in se tako znatno približajo zemlji, da jih velika množina v podobi utrinkov, meteorjev in bolidov zaide v naše ozračje. Ta krasna

prikazen se ponavlja vsakih 33 $\frac{1}{4}$ leta, in mi se smemo srečnimi šteti, da nam je dano občudovati to velezanimivo prikazen.

Prvi, ki je opazoval to prikazen dne 12. novembra leta 1799 natančneje v Cumani, je bil veliki naravoslovec Aleksander Humboldt.

„Noč od 11. na 12.“, pripoveduje Humboldt, „je bila hladna in izvanredno krasna. Proti jutru od pol 3. ure naprej smo videli na vzhodu zelo krasno žareče meteorje. Bonpland, ki je vstal, da bi se na galeriji hladil, opazil jih je prvi. Tisoči ognjenih utrinkov in krogelj so padali celo uro. Vsi meteorji so puščali za sabo dolge repove, ki so se svetili 7—8 sekund. Ognjene krogelje, nekatere znatno večje od meseca, so pokale in nato izginjale, pustivši za sabo dolge repove“.

Ista prikazen se je ponavljala leta 1833.; kar se leta 1866. dne 11. januarja prikaže kometa Tempel I. Pot tega kometa je tako slična s potjo Leonidov, da so učenjaki po pravici sklepali, da sta v zvezi obe prikazni. Ker rabi kometa Tempel za svoj obhod okoli solca tudi 33 $\frac{1}{4}$ leta, so učenjaki letos z veseljem pričakovali njegovega povratka, ki se pa vsled mogočnega vpliva in motenja velikega Jupitra žal ne bode izvršil.

Zlasti pričakovani prihod kometa Tempela je bil ki je tako globoko razburil nevedno prebivalstvo zemlje.

V prejšnjih stoletjih je obstajal strah pred kometi v tem, da so ljudje smatrali komete popolnoma nerednimi prikaznimi, ki jih Bog pošilja zemljanom v znamenje nesreč in boleznij ter za kazen.

Kot kuriozum naj navedem mnenje, katero je v preteklem stoletju izrazil bogoslovec Hans Heinrich Blumer:

„Ein Komet ist eine sehr künstliche, von Gott, dem allweisen und grossen Künstler, und dem Pensel seiner Allmacht eingedunkt in die Farb der Natur an der blaugewelbten Wandung des gestirnten Hauses, auf einem guldigen Nagel aufgesteckte gemalte Ruhten, womit er, der Grundgütig, Himmelsvater seine verböserte Erdenkinder wider will gut machen und ihnen zu verstehen geben, dass sie sich der Ruhten sollten mehrmals erinnern.“

Repatica je bila torej temu bogoslovcu z zlatim žebljem na nebo pribita palica, s katero žuga Bog pregrešnim zemljanom!

Taka je „katoliška“ znanost!

Sloviti Olbers je z verjetnostnim računom dokazal, da bi bil tak, morda neprijeten obisk, mogoč. Toda taka kolizija

Ta predgovor velja tudi nam; razume se pa, da mi tukaj v še dosti „krajšem času“ s tem izčrpkom ne moremo celega jedra slavnega dela izluščiti; zadovoljni smo, ako dobe čitatelji vsaj okus tega jedra.

Poslednji cilj, h kateremu vedejo vsi nauki in nasveti našega državnika pisatelja, je: gospodstvo, vladarstvo; vladar mora imeti svoje poslanike v popolni oblasti, to je alfa in omega vse umetnosti vladanja. Kar povspesuje ta cilj gospodovanja, je dobro in koristno v državnem smislu; nobena morala ne more omejevali činov vladarjev. Moralo tvorijo zakoni navedenega občevanja ljudi med seboj in njihovega načina življenja, vladar pa je nad navadnimi ljudmi, on je torej tudi nad navadno moralo. Ugled si pri podložnikih ohraniti, napravljati njim vtise neomajne sile tako, da v njem ne vidijo svojega bližnjaka z istimi napakami in slabostmi, kakor jih imajo navadni smrtniki, ampak da v njem čestijo nekaj višjega, od božanstva protežiranega, nekaj od božje milosti poslanega in čuvanega, to so najvišje težnje vladarja. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 11. novembra.

Kaznovani Wolfovci.

Schönererjanska skupina v drž. zboru se je obrnila do nemške napredne stranke s prošnjo, naj bi podpisala neko Wolfovo vprašanje, naslovljeno na vlado, češ sicer nima to vprašanje dovolj podpisov in bi moralo odpasti. Nemška napredna stranka je v svoji seji sklenila, da v očigled Wolfovim željitvam in radi neprimerne postopanja radikalcev sploh ne bo podpisala nikakih predlogov ali vprašanj, ki bi prišla iz vrste Schönererjancev. Ta sklep kaže, da je razpor med levičarji jako velik. Naprednjaki so pretrgali s Schönererjanci vsako zvezo, pa tudi med nemškimi narodnjaki in Schönererjanci vlada velika napetost. In ti levičarji bi radi razbili desnico!

Črni kabinet v Belemgradu.

Novi oddelek v srbskem notranjem ministristvu, ki ima nalogo vohuniti zlasti za uradniki ter vtikati svoj nos v najskrivnejše privatne razmere ter poslati vsakega sumljiveža preko meje, ta črni kabinet je vzbudil v evropskem časopisju soglasno obsodbo, le v Srbiji so ga sprejeli apatično. Ondi se pač nihče več ne upa ziniti česa proti vladi! Uradniki so malone vsi hinavci in klečepalci. Povsod jih obdajajo vohuni in — kar je še hujše — lažnjivi tožljivci, ki so plačani od vlade. Pisma se na pošti še vedno odpirajo. Zlasti radovedni so ti vohuni na vsebino pism, ki so naslovljena na v hotelih prebivajoče tujce. Cenzura inozemskih listov je najstrožja. Navadno tuje liste konfiscirajo ali pa nevarna mesta črno pomažejo. Le iz Zemuna se vtihotapi nekaj časopisov osebno. Izgoni Srbov so na dnevnem redu. V Zemunu živi že cela kolonija srbskih izgnancev, in nedavno so listi poročali, da je prišlo v Peterburg 200 ljudij, večinoma

s katerimkoli kometom je toliko neverjetna, da ne more vzbujati niti najmanjšega strahu.

Veličastno, a nekaterim strah in grozo vzbujajoče utrinjanje in padanje meteorov so opazovali zlasti lepo koncem 15. stoletja, kakor čitamo v Ensisheimski kroniki iz leta 1492.

Nič novega nas torej ne čaka 13. t. m. Ako pomislimo, kolikokrat je treščila v zemljo strela in koliko tisočim ljudij je že končala življenje, in ako na lastne prste seštejemo žrtve meteorjev in vrhu tega celo pomislimo, da se skoro nobena takozvanih meteorjskih eksplozij ni pripetila iz novembarskega roja, potem smemo pustiti skrbi in nekoliko prijazneje in uljudneje pozdraviti z našim domačim imenom znane utrinke, ki so nam toliko prijazni, da se jih 62 od 100 sveti v beli, 15 v rumeni, 6 v rumenordeči, 3 v zeleni in 16 v megleni luči.

Ko smo torej uvideli, da imajo novembarski meteorji popolnoma nedolžen značaj in namen, da nam nekoliko jasnih noči magično razsvetle, sedaj smemo postati že toliko predrzni, da se upamo predstaviti gospodu Tempelu, in hčerkam njegovim donam Leonidam.

„Imamo čast, prebivalci tretjega planeta od solca!“

Črnogorcev, Dalmatincev in Bošnjakov. Izgon se izvrši na jako priprost način. Dotični, vladi neljubi osebi se kratko sporoči, naj zapusti srbska tla z vso svojo družino tekom 24 ur. Bogat hotelier v Belemgradu je na ta način izgubil skoraj vse svoje premoženje. Hotel so izročili, ne da bi vprašali izgnanca za dovoljenje, vladnemu pristašu. Inventar se uradno ceni in izgnancu se izplača seveda najnižja svota. Razmere v Srbiji so jako žalostne, a Srbi si menda sami ne znajo in ne upajo pomagati. In to je najžalostnejše!

Najnovejši govor Salisburyja.

Dne 9. t. m. so imeli v Londonu „Lordmayors Day“, zaprisege novega načelnika mesta Londona, lordmayorja Newtona. Pri banketu je imel angleški ministrski predsednik velik političen govor, v katerem se je spominjal s posebno gorkimi besedami razmerja Anglije z Ameriko in Nemčijo. Salisbury je izrekel svoje veliko veselje, da je Nemčija sprejela Samoa s toliko radostjo. Samoa je za Nemčijo velikega pomena, saj ima ondi precejšnjo trgovino ter je za otok že mnogo žrtvovala. Angliji ni bilo za ta otok, zato ga je Nemčija odstopila. Izgovorila pa si je lepo luko Tongo, katero ji je odstopila Nemčija. Glede vojne v Južni Afriki je dejal Salisbury, da je ni izzvala Anglija, nego Transvaal s svojim ultimatom. Anglija ni lakomna za zlata in diamantov bogatimi deželami, nego hoče le, da imajo njeni državljani povsod primerne pravice. Uspeh vojne bo ta, da dobi Transvaal dobro vlado. Končno je zavračal Salisbury očitanje pariškega „Figaro“, da si bodo razni lordi po končani vojni polnili žepe.

Vojna v Natalu.

Iz Estcourta se poroča v London, da je dospel tja Barnard, posestnik železniškega hotela v Ladysmithu, ki je povedal, da Buri mesto neprenehoma bombardirajo. Angleški topovi se z burskimi ne morejo meriti. Položaj v Ladysmithu je resen. Iz Pietermaritzburga pa javljajo, da bitke, ki so se vršile v petek in četrtek, niso bile velike in tudi ne za Angleže toliko srečne, kakor se je javljalo. General Withe je do cela odrezan od zunanega sveta. Svoja poročila odpošilja le še z golobi pismonošami. Angleški časopisi zopet grdo lažejo, ko poročajo, da je oklopni vlak iz Estcourta prodril skozi sovražnika ter se peljal v Colenso, kjer je pustil štiri vagona streljiva, hrane in drugih potrebščin ter se vrnil zopet v Estcourt. Ta raca je preneumna, da bi jo mogel verjeti pameten človek. Colenso in njegov železni most, preko katerega vodi železnica, je že več dni v rokah Burov. Angleži operirajo z vedno novimi lažmi, kar dokazuje, da nimajo nič resničnih uspehov. Transport novih čet „se jim tudi ni posrečil gladko. Parnik „Rapidan“ se je moral vrniti, ker je na njem med viharjem poginilo nad 200 konj. Parnika „Puritan“ in „Persia“ sta morala ustaviti se radi poškodovanega stroja sredi poti, parnik „Canning“ pa radi požara sploh ni mogel odriniti. Le „Roslin-Castle“ je bajž dospel v Capstadt.

In na to nam bode Tempel odvrnil: „Me jako veseli, da se me še spominjate izza leta 1866, in kaj rad bi Vas letos posetil, a žal, prijazni Jupiter me je ustavil na dolgi moji poti, da se nekoliko odahnem. Tu Vam pošiljam tisoče svojih hčer, da Vam pričajo o mogočnosti in krasoti svojega očeta.“

In sivi Tempel sme imenovati trop dne 13. novembra svoje hčere, saj je ta roj nastal vsled počasnega razpršenja kometovega jedra, ki sestoji iz tekoče meteorske snovi. To počasno razpršitev je dokazal l. 1846 komet Biela in druge dvojne repatice Vrh tega je pot Leonidov skoro skupna s Templovo potjo.

A ti meteorji se ne dadó zreti kar tako vsakemu zaspancu, ampak naznanile so te krasotice svoj prihod šele po 10 uri po noči, kajti šele tedaj bode v naših krajih izšlo ozvezdje leva, ki je križališče teh utrinkov. Tako pozen nastop bi bil za zemeljske dame naravnost nedostojen, a te prihajajo iz tujih svetov, kjer je bon ton menda malo drugačen kakor na filistrski naši zemlji. Najkrasnejše pa se menijo pokazati šele zjutraj proti četrti uri, toda žal, da vsaka posamezna tako hitro ugasne. 80 kilometrov nad zemeljskim površjem se začne žareti, potem v svojem blesku leti približno do nižine 20 kilometrov nad ze-

Dopisi.

Iz Drage, 8. novembra. Častitim bralcem so gotovo še v spominu letošnji dopisi iz Drage, v kojih se je poročalo o burni občinski volitvi in o strastnih agitacijah zagriženecv in njih pristašev. Naznanjen je bil tudi izid te volitve kot častna zmaga slovenske stranke. Nikdo ni slutil pritožb, in to tem manj, ker se je vsa stvar vršila točno, nepristransko pod strogim nadzorstvom politične oblasti. A nekateri razkačeni razgrajči, hoteči Slovincem zmago kar iz rok izpuliti, skušali so z vso silo prodreti in vložili polno neresničnih protestov, podprtih z najostudnejšimi lažmi. Podpisi domačih hujšakačev in vdanih jim Srednjevaščanov niso zadostovali; rekurz je „prirajžal“ celo iz znanega Mozlja, v katerem je kar mrgolelo klasičnih podpisov zgrevanih romarjev. Pokazati so hoteli, da imajo kot dvakrajcarski davkoplačevalci tudi pravico, glasove oddajati in se potezati za toli zatirane dragarske Nemce. A žali-bog, vse tožbe in ugovaranja, vse preiskavanje in upiranje je bilo zaman, protesti so se zavrgli in županom izvolil vrli narodni trgovec g. Pavel Turk. Ta novica je bila za Kočevce kakor strela z neba, in čule so se dan za dnevom pretresljive vesti. Neumorno delavni Eiselt je kar dva dni obležal in danes le redko vidiš one petelinove hlačiice, katere so pred volitvijo kar po zraku frčale, obetajoč sijajno zmago. Njemu so sledile tudi ženice in sredi ulic prisezale, da bodo vse prodale in se preselile k sestricam v izvoljeno Travo germanskega paradiža. Saj bi ta selitev ne bila brez vsakega pomena. Cerkev, katera je pred par leti pogorela, je že blagoslovljena in v kratkem se baje preseli tja ribniški dekanat s tremi kaplani. Šola s se vedno bližječim se napisom: „Volksschule“, je tudi gotovljena in že nekaj mesecev sem se ponaša kot mestna palača za več sto otrok. Kaj hočete torej več? Nemško se bode uradovalo, nemško pridigalo, nemško krščanski nauk učilo, kratko, dobili bode vse, kar bo poželelo Vaše germansko srce. In kaj bo pa največ vredno? Heiló bo zadobil popolno prostost in donel tako čisto, tako navdušeno, da prav kakor iz grla Wolfa samega. Škoda za te ljudi, da so v sredini med Slovani, od katerih dobe, če tudi zatirani od zvestih jim Kočevcev, marsikdaj poštene sunke. Od jedne strani jim jih delé Dragarci, od druge zopet Osilničarji in naklonjeni nam Hrvati. Saj pa tudi zaslužijo. Postali so skrajno predrzni in začeli pstopati kakor bi na milijonih sedeli. V dveh letih cerkev in šolo sezidati, je-li to sploh mogoče pri tako revnem ljudstvu, kakor je na Travi? In če je bilo to mogoče, seveda izvemši nemške tetke, postopalo se je nastavno za krtom višje oblasti. Zadnji čas se pobira za ti javni poslopji pri posestnikih po 12 gld., pri kajzarjih pa po 6 gld. Napostane toraj vprašanje: Je-li to glavarstvu znano, in če se pobiranje, določeno od travljanskega občinskega odbora ni dovolilo, zakaj se ne posveti tem prekanjenim mo-

žiceljem, sedečim pri mizi nadepolnega voditelja?

In če že to očitaneje omenjamo, silijo nam še druga na dan. Gospodje v Kočevji se kot pobožni katoličani posebno zanimajo za nemški krščanski nauk na Travi in v Dragi. Že meseca januarja se je o tem sklepalo pri seji okrajnega šolskega sveta, o koji se čujejo kaj čudne stvari. Radovednost nas žene, je-li bilo toliko nemških zastopnikov navzočih, da je gospod okrajni glavar prodril s svojim predlogom. Največja nesmisel pa, katero so si omislili, je ustanovitev dveh jednorazrednic na Travi. Kakor smo izvedeli iz zanesljive strani, obiskujeta to šolo dva oddelka, slovenski in nemški. Slovenski ima okoli 40 otrok, nemški je pa zaseden z nekaj več cepljenci. Za vsak imenovanih dveh oddelkov se name-rava ustanoviti jednorazrednica in sicer tako, da bode obe dve jednorazrednici vodstvom jednega učitelja. Tako bi prišlo pod na jedno učno moč, n. pr. v slovenski jednorazrednici pri popoldnevem pouku 15 do 20, v neugodnem vremenu komaj do 10 otrok, celodnevni se pa vsled oddaljenosti šolo obiskujoče mladine, ustanoviti ne more. Usojamo si javno vprašati: Bi-li bilo tako ustanovljenje jednorazrednic pravično? Na Travi naj se zabava učitelj s pešico otrok druge pa trpimo v zaduhlih prenapolnjenih prostorih. Ima-li dežela toliko denarja na razpolago, da bo podpirala nepotrebno nastavljanje učiteljev z namenom, da se od jedne strani pospešuje germanizem, od druge pa kratki slovenski živeli. Dobro poznamo zlobne namene nekaterih hinavcev. Slovensko jednorazrednico bi s časom uničili, otroke mogoče celo v Čaber potisnili, nemški oddelek bi se pa razkoračil in nam še to odnesel, česar ni bilo možno do sedaj pri vsi požrešnosti pogoltniti. Krajni šolski svet v Osilnici se je neki na vprašanje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Kočevji, da se izreče o ustanovitvi dveh jednorazrednic na Travi, odločno uprl tej preuredbi, opiraje se na utemeljene, popolnoma opravičene razloge. Dal Bog, da bi to poročilo srečno „prirajžalo“ na deželni šolski svet, da bi tam kje v Kočevji ne spodtaknilo in padlo v kak lakomni koš. S tem je stvar popolnoma pojasnjena, in upamo, da bodo gg. deželnega odbora in deželnega šolskega sveta prošnjo brezdvomno kot neutemeljeno zavrgli. Gospodom pa, ki se toliko trudijo za novo popolnoma nepotrebno učno moč, svetujemo, naj raje delujejo na to, da se otroci obeh oddelkov združijo in poučujejo na podlagi tistega jezika, kojega najbolj razumejo, toraj na podlagi slovenščine. Jedino to bi bila prava pot, katera bi ljudstvo popolnoma zadovoljila, šolo pa povzdignila do popolnega razvoja. — In nadalje: Je-li bila pred par leti ustanovljena jednorazrednica tako nujna potreba? Bi se ne mogli otroci iz Srednje vasi in Trave, prvi četr, drugi dobre pol ure oddaljeni, v farno šolo v Dragi všolati?

Slovensko gledališče.

(„Dalibor“. — Velika narodna opera v 3 dejanjih. Besede Wenzinga, poslovenil F. Finžgar. Godbo zložil Bedrih Smetana.)

Z velikim uspehom so sinoči na našem odru prvokrat uprizorili „Dalibora“, katerega libreto je jako romantičen, ki pa ni zavel Smetana, da bi mu napisal godbo v slogu starih velikih oper. Smetana se je izognil tej zapeljivosti z občudovanja vredno razumnostjo in samosvojestjo. Vodil ga je pri uglasbenju te velike narodne opere sicer vpliv Wagnerjev, vendar je poslušal Smetana samega sebe in je ohranil vseskozi svojo lastno fiziognomijo, ki nam razodeva modernega, globoko čutečega glasbenika.

„Dalibora“ ni primerjati s „Prodano nevesto“; verjetno je tudi, da se morda ne bo veselil „Dalibor“ one popularnosti in onih presrečnih simpatij, ki jih uživa „Prodana nevesta“ — a tudi v „Daliboru“ čujemo mestoma glasove, ki nam razodevajo, da je obe operi rodila ena in ista duša.

Godba v „Daliboru“ je od kraja do konca resna. Opremljena je z obilico muzikaličnih krasot, ki bodo ostale večno. Vsem se kaže velik Smetanov duh, ki plava zmagujoče na odru in ki uklepa zanimanje poslušalca tako, da se ne upeha niti za trenutek. Strogo umetna deklamacija, presrčni solospjevi, živahni in značilni zbori in veličastna zgovornost, ki se oglašja v mojstrski instrumentaciji — to vse raz-

➤ Dalje v prilogi. ➤

odeva skladateljevega duha in njegovo ustvarjajočo moč, to zbuja zanimanje in občudovanje.

Smetana se je posluževal v „Daliboru“ takozvanih vodilnih motivov. V kratkem uvodu nas zanima otožen ton goslačev, ki se ponavlja ob vsakem nastopu Dalibora. Toga Miladina je označena s pretresljivim motivom v goslih. Žalostno izgubo Daliborovega prijatelja Zdenka karakterizuje soloviolina, ki razodeva v glasovih to, kar pretresa globoko užaljeno dušo. Izvirno, vplivno in slikovito se glasi burno spremljevanje recitativov. V prvem dejanju je še s posebno krasoto navdahnjen spev Daliborov, v katerem se spominja umrlega prijatelja, zanimiv in efekten je govor orkestra ob nastopu kralja Vladislava, bolesten in dramatiški je duet Milade in Jute.

Drugi akt otvori živahna vojaška pesem, v katero poseže pozneje sopran-solo. Arija Miladina in ječarjeva pesem diha življenje v otožnost, ki vlada na dvoru pred ječo. Prekrasno je naslikana v nastopni introdukciji žalost Daliborova, ki vene v ječi. V prizoru, ko se zaljubita Dalibor in Milada, nas očara čudapolni duet, ki se preljuje v duhovito sklepno igro. Ta prizor je pač najlepši, najdragocenejši del v operi. Takisto polno življenja, srca in misli je zadnje dejanje, katerega konec — Miladina smrt — sega naravnost do srca.

Preveč bi bilo, ko bi hoteli navajati vse tisto, kar dviga „Dalibora“ na višino popolne umetniške celote. Na različnejše posameznosti so naravnost biseri svetovne operne literature. Omenjamo samo obe veliki Daliborovi pesmi, njegov ljubavni duet z Milado, o katerem piše glasbeni kritik Rihard Heuberger, da ga šteje med najlepše kompozicije te vrste, kolikor jih pozna, potem dvospev Milade in Jute, deklamacija Vladislavova in pred vsem med-igra pred zadnjo izpremembo, katere lepote ni mogoče opisati. S tako cvetočo simfonijsko glasbo izpolnjuje Smetana vse odmore med posameznimi izpremembami ter s tem pripravlja poslušalca na to, kar pride.

Skratka: V „Daliboru“ se je pokazal Smetana mojstra kot v „Prodani nevesti“, dasi v drugačni luči. V „Daliboru“ ni njegova glasba tako — rekli bi — lokalna, kot v „Prodani nevesti“, temveč je polna plemenite resnobe, polna moči in vzlefa. Vse to bomo spoznali šele potem ko bomo „Dalibora“ večkrat slišali. Preveč ima vsega, nego da bi mogli ob prvi predstavi temeljito premisliti in proučiti to množico lepote in genialnosti.

Sinočnja uprizoritev — kakor smo rekli v početku — je imela lep in velik uspeh.

Milado je pela gdč. Carneri, ki se je pokazala umetnico v petju in igri. Za oboje ji nudi ta uloga obilo prilike. Smetana je položil v to partijo v početku obupno žalost, potem vročo, vse premagujočo ljubezen ter končno brezobzirno, uprav moško junaštvo. Gdč. Carneri je umela Smetano, zato smo umeli tudi mi njo. Ko je pela, je živela. Mogočeno je bil ta govor njenega čistega grla. Govorila je v njem duša, in zunanjsčina je pričala, kako ji gredo glasovi od srca. Lice ji je živo igralo; bilo je zrcalo razburjenih čutov naše Milade. Gdč. Carneri je pač na čast našemu odru.

Naslovno ulogo je pel g. Desari, ki je bil Dalibor, vreden priznanja in pohvale. V svojo nelahko ulogo se je toliko zatopil, da je dobil simpatičnemu svojemu glasu nove, doslej neodkrita moči. Tako nam še nikdar ni ugajal. Takoj pri prvem nastopu s prvo pesmijo nas je vzdostil, a enako krepkega in zvonkega glasu je ostal do konca, kar pomeni mnogo. Lepemu njegovemu petju je pomagala do veljave lepa, vznosita, imponujoče mirna igra, ki mu je pridobila obče simpatije. Prepričani smo, da bi g. Desari lahko igral še bolj moški in ponosno.

To sta dve glavni ulogi. A tudi druge manjše so bile v spretnih rokah. Ljubeznivo Juto je pela gdč. Nočmi, ki je tudi v tej ulogi dosegla najlepši uspeh. Krasen je bil užitek, ko je pela v dvospevu z Milado. Kot dve srebrni niti sta se sklepala ta dva čista glasova. Igrala je gdč. Nočmi z ono presrečnostjo in naravnostjo, ki smo je vajeni pri nji. — Kralja Vladislava je pel g. Noll, ki je mojster v takih in enakih ulogah. Ta se sicer ne dviga do one višave, kjer se pokaže v polni moči

njegov glas, a vendar je tudi v nji dosegel do veljave. Igra mu je bila ponosna, značilna. — G. Pestkovski je pel ječarja Beneša. Majhno partijo je pel s krepkim in polnim glasom, ki je imel večkrat priliko, da se je izkazal v globoki nižini. G. Lebeda je bil oproda Vid in je napravil iz uloge, kar je mogel. Ugajal nam je v duetu z Juto. Želeli bi, da ima v prihodnjici lepšo masko. — Prav dobro je pel Budivoja gosp. Polašek, ki se lepo razvija in utegne sčasoma biti prav dober pevec in igralec. Gg. Štamcar, Kronovič, Inemann, Housa in Veble so bili sodniki. — Zdenkov duh se ni mogel prikazati, ker električna luč ni funkcionirala. Zbor, ki nima nemajhne uloge, je pel lepo, je pazil na dinamična znamenja in je tudi igral. Moški zbor se je posebno odlikoval z vojaško pesmijo, ženski zbor pa v zadnjem dejanju ob mrtvi Miladi. Orkester se je vrlo potrudil, je igral precizno, a se nam je zdel včasih prebučen. Ker je sodelovalo vse dramatično osebo, ker je bila zunanja oprava dostojna in kostumi lepi, nekateri celo krasni, je bil splošni vtisk najpovoljnejši, in slovenska opera je imela sinoči časten večer! Zato sodi popolno priznanje g. Benišku, ki je opero vodil s priznanim natančnostjo in sposobnostjo, ter prav dobri, za naše razmere izborni, veličastni uprizoritvi, katero je vodil g. Noll. Raznih malenkostnih nedostatkov, ki so pri premieri tako velike in težavne opere neizogibni, ne bo v bodoče gotovo več opaziti, saj smo opazili pri vsakem najboljšo voljo, ki je znak napredka in popolnosti.

Želimo, da bi bil prihodnjic med premori na odru mir.

Gledališče je bilo polno in občinstvo je bilo radodarno s pohvalnim ploskanjem.

— a —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. novembra.

— **Osebnosti.** Šolski svetnik, gimnazijski ravnatelj g. Peter Končnik v Celju je pomaknjen v VI. razred. — Pisarniški praktikant v Trstu g. Fr. J. Sever je imenovan sodnim kancelistom v Voloski.

— **Umrl** je včeraj dopoldne v Trstu umirovljeni tržaški škof Ivan Nep. Glavina. Škof Glavina je bil pred nekaj leti prisiljen, iti v pokoj. Strmoglavila ga je laška irendentovska klika.

— **Wurmser — predsednik v Celju.** Iz Gradca nam dohaja čudna novica, da je za predsednika okrožnemu sodišču v Celju namenjen višjesodni svetnik tamošnji pl. Wurmser, ki je bil prej svetnik v Celju. Težko nam je mirnim ostati pri tem, ker vzkipeti mora Slovence jeza, da se hoče ta voditelj radikalnonemških sodniških uradnikov celjskih postaviti na čelo celjskemu sodnemu dvoru, ta mož, ki se do skrajne meje upira jezikovnim ukazom za Slovence ter je v Celju kot predsednik priznane in rekurznega senata dosledno izdajal nemške rešitve tudi na slovenske poprejšnje akte. Ali je res vladi do tega, da se v praksi odpravi veljava slovenskega jezika?! — Ne glede pa na politično in narodno stran je nadsodni svetnik pl. Wurmser znan kot jako počasen delavec, pri katerem so prizivi in rekurzi z drugimi akti do dveh let ležali in stranke celjskega okrožnega sodišča so bile Wurmserjevega povišanja v nadsodniškega svetnika vesele zato, ker so vsled tega dobile vsaj enkrat rešitve svojih zadev. Da vendar prava kvalifikacija ne pride do ministrstva! Wurmser ni sposoben za predsednika! V Celju je treba dobrega jurista, naglega in energičnega gospodarja, ako se hoče — red in zaupanje. Saj je vendar zmognih mož na izbiro, ali jih nočejo poznati?

— **Politične srake.** Krščanski socialisti skušajo svojim pristašem na razne načine dopovedati, da je sklep občinskega sveta glede ustanovitve delavske posredovalnice prav za prav njihova zasluga. Seveda je to prizadevanje smešno in vzbuja glasen krahot pri vseh tistih, katerim je količkaj znana zgodovina te važne naprave. Ljubljana je bila namreč prvo mesto v Avstriji, ki je poskusilo, ustanoviti mestno posredovalnico za delo in službe. Že l. 1897 je občinski svet po poročilu policijskega svetnika g. Podgorška sklenil, ustanoviti tako posredovalnico, a

preprečila je to vlada, ki je stala na stališču, da mestna posredovalnica tudi taci pristojbin ne sme pobirati, s katerimi bi se pokrili režijski troški. Čim je ministrstvo odredilo, da sme občina tudi tako posredovalnico ustanoviti, se je stvar takoj zopet sprožila in tudi srečno dognala. Posredovalnica začne poslovati z novim letom in prepričani smo, da bo na veliko korist vsem delojemalcem. Krščanski socialisti pa nimajo pri tej važni stvari prav nikakih zaslug, in če se kaj vmes škulijo, posnemajo samo običajnega „Avgusta“ iz cirkusa.

— **Sad klerikalstva.** Piše se nam: Neki posestnik iz kranjskega okraja je kot član kmetijske družbe dne 26. oktobra t. l. volil tiste kandidate, katere je priporočal „Kmetovalec“. Mož je bil prepričan, da so gg. odborniki glavnega odbora dosedaj dobro gospodarili, in da hočejo tudi zanjepred dobro delati za povzdigo kmetijstva brez vsake prenapetosti. Mož je v vsaki potrebi, kadar se je obrnil do družbe, bil dobro postrežen, on je z družbinim delovanjem popolnoma zadovoljen in je vsled tega tudi volil dosedanje odbornike. Dasi je mož poštenjak in morebiti boljši kristijan, kakor marsikateri klerikalec, jo je vendar skupil. Po volitvi raznesla se je po njegovi občini vest, da je prestopil v drugo vero, da je prejel 500 gl. na roke, in da bo dobival še po 5 gl. na mesec. Tudi se je reklo, da otrok, če jih bo še kaj imel, ne pusti krstiti. Še njegov otrok, ki hodi v šolo, nima miru. Drugi otroci ga psujejo, da je njegov oče k drugi veri prestopil. Tako se terorizira ljudstvo, tako se preganjajo pošteni možje, ker so volili pri obnem zboru kmetijske družbe po svojem prepričanju. Toda ti ljudje, ki hočejo s takimi zlobnostimi strahovati ljudstvo pozablajo, da, kdor seje veter, žanje vihar.

— **Za danes — brez komentara.** V Novem mestu so nabiti taki-le plakati: „Vse k večji časti božji! Sveti misijon se bo obhajal v kapiteljski cerkvi v Novem mestu v dneh 12.—19. novembra 1899 po sledečem vspevu: V soboto dne 11. t. m. pridejo popoldne ob 4. uri preč. gg. Doljak, Verhovec in Hörtnagel iz družbe Jezusove, ki bodo vodili misijon. Ob 5. uri se podajo misijonarji v cerkev, kjer bo najprej zaklicanje sv. Duh. Po litanijah bodo mil. g. prošt izročili preč. misijonarjem duhovno vodstvo naše župnije za časa misijona. — V nedeljo in vse druge dni misijona bo prva sv. maša ob 5 uri, na to pa prvi misijonski govor. Po govoru sv. maša z blagoslovom. — Ob 9. uri sv. maša in potem drugi misijonski govor. — Ob 10. uri sv. maša. — Popoldne ob 3 uri tretji misijonski govor in litanije. — Zvečer ob 7. ure v nedeljo in vse dni misijona nemški misijonski govor. K prav obilni udeležbi sv. misijona vabi — Kapiteljska duhovščina.“

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v nedeljo 12. t. m., popoldne ob polu 4 uri je prva ljudska predstava v tej sezoni, igra se „Mlinar in njegova hči“. (Izvanredno znižane cene.) — Zvečer ob polu 8 uri igrajo se „Razbojniki“, v torek zvečer se poje drugič v sezoni veličastna opera „Dalibor“ in v četrtek igra se „Revizor“.

— **Konec sveta.** Čim bolj se bliža 13. november, toliko večje je zanimanje občinstva za naravni fenomen, ki ga bode videli tisti dan. Vzlic vsemu poučevanju in pomirjevanju se tudi ne poleže strah, da bo ta dan konec sveta. In vendar se, kolikor zamere znanost povedati, ni ta dan ničesar bati, pač pa bomo tisto noč videli tako veličasten požar na nebu, da se more vsprejeti samo solnčnemu mrku. Videli bomo namreč roj utrinkov, prihajajočih iz ozvezdja Leonidov. Ti utrinki so v obče beli, le izjemoma zelenkasti in svetijo tako, kakor zvezda Venera. Lahko je mogoče, da se prikažejo šele 14. ali 15. t. m. Astro-nomi pač lahko natančno preračunajo, kdaj mrkne sonce ali mesec, toda kdaj se prikažejo utrinki, tega ni možno vnaprej določiti. Roj utrinkov iz ozvezdja Leonidov ne bo jedini, ki se bo videl. Nekaj dni pozneje, namreč okrog 23. novembra, se morda prikaže tudi roj bijelidov. Ta se je že lani pričakoval, a je izostal. Astronomi računajo, da se prikaže letos, dasi je lahko mogoče, da se je premenila njegova pot — kakor se je po izrednih dogodbah premenila l. 1872., vsled česar je sedaj prišel v obližje naše zemlje — in da ga ne bo nikdar več videti. Roj iz ozvezdja Leonidov,

ki se prikaže 13., 14. ali 15. t. m., zanima silno zlasti znanstvene kroge. Kjerkoli imajo zvezdarne, povsod bodo opazovali utrinke in skušali določiti njih število in njih smer ter jih fotografirati. Dunajska zvezdarna napravlja je dve posebni opazovalnici na Severniku in na Schneebergu pri Dunaju, vrh tega pa je poslala posebno ekspedicijo znanstvenikov v Indijo, ki so blizu Delhija postavili dve opazovalnici. Utrinjane se bo najlepše videlo na gorah. Znano je, da razsvetljuje mesec v ravnini vso atmosfero veliko bolj, kakor na gorah in zato se bodo utrinki na gradu, na Šmarni gori ali pri Sv. Joštu veliko lepše videli, kakor z mestnih ulic. Nekateri utrinki bodo imeli dolge repe. Ti repi se utegnejo videti kar celo četrt ure. Pogoj seveda je, da bo nebo jasno. Če bo oblačno, ne bo dosti videti, v tem slučaju bo videl utrinke k večjemu kak astronom s svojimi aparati. Taci mož, kakor je francoski astronom Jansen, ki se je lani s posebnim zrakoplovom dvignil nad oblake, da je videl utrinjanje, pač ne bo dosti.

— **„Martinov večer“ pevskega društva „Ljubljane“.** Raznovrstni program za današnji večer ponuja občinstvu obilo zabave; to so slutila tudi društva, ki so oglašila svojo udeležbo. Vojška godba, petje, šaljiva pošta in ples, vse to stane društvo dokaj požrtvovalnosti, katere se pa odbor ni ustrašil, da le občinstvu postreže. Obligatna „Martinova gos“ bo „mastna“ in zadovoljen bo ž njo, kdor jo „zadene“. 13. novembra je „konec sveta“, naj si torej vsak nocoj v „Narodnem domu“ z „novim“ stresom strah pred njim, kdor ga ima še kaj v — živcih! — Operni pevec gosp. Pestkowski bo kandidatom ruskega kurza postregel z ruskimi pesmimi, in po Sokolovi dvorani gmel bo čez več let zopet „Kdo je mar“ in „Popotnik“ vrstil se bo za „Cigani“. Tem pa bo sledila Parmova „Bela Ljubljana“ i. dr. Ta „Martinov večer“ je nocoj jedini v mestu. Narodno občinstvo bo ž njim brez dvoma zadovoljno; upamo pa tudi, da bo napram društvu izkazalo naklonjenost v isti meri kakor dozdaj in s tem poplačalo nekoliko njega trud, ki si ga je požrtvovalno naložilo na svoje rame. Nocoj torej — v „Narodni dom“!

— **„Postojnski Sokol“.** Piše se nam: V Postojini je postalo nekam mrtvo. „Sokol“, kateri je prejšnja leta lepo napredoval, je začel hirati in če pojde tako dalje, mu bo še odzvonilo. In to bi bila jako velika škoda. Pri zadnjem občnem zboru lanskega leta se je marsikaj predlagalo in marsikaj odobrilo, a le malo izvršilo. „Sokol“ že pol leta nima telovadnice, tako da je brez vaj. Ni bilo ne izletov, ne sestankov, kakor je bilo pri občnem zboru predlagano in tudi odobreno. V ta namen se je bil izvolil poseben odsek, toda o njem ni ne duha ne sluha. Zdaj, ko nastopijo dolgočasni zimski večeri, bi se prav lahko sestavil sokolski pevski zbor, ki bi ne bil brez uspeha. Na noge — odbor! Za celo Postojno bi bilo sramotno, če bi „Sokol“, ki si je pridobil veljavo in ugleda, zaspal.

— **Pretep v gostilni.** Te dni je bivši trgovec Fran Petrič, sedaj duša Vinogradniškega društva, provzročil v Činkoletovi gostilni velik škandal. Napadel je brez povoda necega posestnika, mu dajal raznih imen in ga naposled zgrabil ter z vso silo vrgel na tla, potem pa sleknel suknjo in nad njim surovo robnel. Vse to se je zgodilo pred pričami. To je katoliška omika!

— **Misijon v Črnomlju.** Poroča se nam iz Črnomlja: Pri nas bomo imeli prihodnji teden misijon. Gospodje misijonarji menda čutijo, da je zadnji čas, da pridejo po svojo biro tudi k nam, ker v kratkem pri nas ne bo več ljudi, ker se vse seli v Ameriko, ali pa bodejo tu ostali tako obubožali, da bi gg. misijonarji morali pri nas stradati. Radi misijona zaprta bo šola celih 10 dni, dasi letos že 5 do 6 tednov ni bilo šole. Uspehi pouka bodo seveda času poučevanja primerni.

— **Pedagogičsko društvo v Krškem** je prišlo do prepričanja, da je treba slovenskemu učitelstvu poleg zbirke šolskih in učiteljskih zakonov še navodila, kako naj brani svoje, po šolskih zakonih utemeljene pravice, kako naj ravna, da se mu te pravice ne bodo kratile, in da ne bode krivice trpel niti on, niti šola. V ta namen namerava „Pedagogičsko društvo“ v Krškem izdati v teku bodočega leta z lastnimi

sredstvi ali s pomočjo slovenskega lista pod naslovom „Učiteljski pravnik“ tako navodilo, čegar poglavitna vsebina bodo v prvi vrsti po zakonih posnete učiteljske pravice.

— **Kolesarsko društvo „Ilirija“** priredi v nedeljo, dne 12. t. m. ob ugodnem vremenu izlet v Prahe. Zbirališče ob 1. uri popoldne pri „Virantu“.

— **Splošno delavsko napredno-izobraževalno, pravovarstveno in podporno društvo v Ljubljani** priredi v nedeljo, dne 12. t. m. ob 2. uri popoldne II. javno predavanje „o literaturi“. Predavanje se vrši v Koslerjevi zimski pivarni. Predaval bo gosp. E. Kristan.

— **Narodna godba v Celju** priredi s sodelovanjem „Čeljskega pevskega društva“ in „Čeljskega Sokola“ jutri, 12. t. m., v veliki dvorani „Narodnega doma“ pod vodstvom kapelnika g. Frana Koruna koncert. Vzpored je jako zanimiv in je udeležnikom zagotovljen lep umetniški vžitek. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za osebo 30 kr. Priznati se mora, da se celjski Slovenci vedno in povsod z veliko vneto trudijo za svoj občni napredek kljub silnemu sovražstvu in zatiranju nasprotnikov. Ustanovitve godbe pa je velike vrednosti za vse štajerske Slovence, kateri so bili do zdaj v tem obziru popolnoma odvisni od nasprotnikov, ali pa so morali pri važnih prilikah in velikih slavnostih naročevati vojaško ali pa civilno godbo iz Zagreba za previsoke nagrade. Želimo, da bi štajerski Slovenci pri tem novem podjetju celjske, jako požrtvovalne rodoljube krepko podpirali, ker smelo rečemo, da je ta godba nekaka skupna narodna zadeva in naprava vseh slovenskih Štajercev.

— **Novo kolo.** Gospod Ivan Bajda je iznašel, kakor smo že poročali, novo kolo brez verige in brez gonilnih pedalov. Vozač se nagiba kakor bi jahal. Z enim nagibom pride 5 1/2 m daleč. Na 2 m daleč se kolo ustavi tudi v najhitrejšem teku, ne da bi bilo treba skočiti s kolesa. Pasti in povoziti koga ni možno. To kolo bo izpostavljeno jutri, v nedeljo v dvorani kluba slovenskih biciklistov od 9. do 12. ure dop. in od 2. do 7. ure zvečer. Vstopnina za osebo je 20 kr. G. Bajda namerava iti s svojimi iznajdbami v Pariz.

— **Učiteljsko društvo za goriški okraj** se je obrnilo do ministrstva s prošnjo, naj isto razdeli mej okrajne šolske zaloge ono državno subvencijo, katero je prejšnje ministrstvo obljubilo goriškemu deželnemu šolskemu zalogu. Subvencija naj bi se porabila za izboljšanje gmotnega stanja učiteljstva.

— **Na boben pride nemško-laška kazina v Opatiji.**

— **Samomor.** V kotlini Bivčeve senože, dobra dva streljaja od Dolenjega Logatca ob državni cesti našli so včeraj, 10. t. m. popoldne okoli 4. ure mrtvo moško telo. Na lice došla komisija je konstatovala po listinah, da je samomorilec Peter Ursich, doma iz Quia, star kakih 26—28 let, po stanu urar. Samomorilec, jako prikupljive vnanjosti in čedno oblečen, ležal je v imenovani dolini vznok, s škrcenima rokama ob prsih, samokres še skoro nov pa je ležal pri desni strani. Ustrelil se je bil v levo senco in sicer po znakih tako dobro, da je bil takoj mrtev, kajti imel je še cigareto v ustih. Pri njem se je dobilo 149 gld., jedna vizitka, sporočilo da se piše Peter Ursich, urar po stanu, škatljico žveplenice in štiri pečene kostanje, koje je bil ravno kar kupil pred Kramarjevo gostilno. Kaj je nesrečnega gnalo v smrt, ni znano.

— **Nezgoda.** Frančiška Gosopečnik, delavka pri stavbi hiralnice na Radeckega cesti, je šla včeraj popoldne po stavbnem odru tako naglo navzdol, da je zamahnila na desko, ki je v varnost delave pribita ob strani odra in je z desko vred, ki se je odtrgala, padla pet metrov globoko. Zlomila si je desno nogo nad členkom in so jo morali prepeljati v deželno bolnico.

— **Poskušen samomor.** Včeraj popoldne ob pol 2. uri se je Franc Bračko, poddesetnik pri sanitetnem oddelku št. 8 v vojaški bolnici poskusil usmrtiti. Vzel je bil svojemu nadporočniku revolver in je dvakrat nameril proti sebi, in se je menda preveč tresel, da bi se zadel v prsi. Krogli sta ga zadeli v levo roko, jedna je celo obtičala v mesu. Hotel je še enkrat pomeriti, kar pa so mu došli tovariši zabranili. Fran Bračko je poprejšnji dankeki popival.

in se je zbal kazni, katera ga je vsled tega čakala.

— **Letošnji lov v tivolskem gozdu** se je vsled skrajno neugodnega vremena slabo obnesel. Lovci so bili do kože premočeni. Oddanih je bilo 78 strelov. Ustreljenih je bilo 17 zajcev. Lovci so videli 7 srn in 3 lisice, a niso nobene pogodili.

* **Ljudsko štetje** se kmalu začne. Do zadnjega decembra 1900, mora biti štetje dovršeno. „Občevalni jezik bo zopet limanica, na katero se ujame več nezavednežev Slovanov!“

* **Častnik — tat.** V sredo zvečer so zaprli na Dunju — v „Korošici“ — poročnika Maksimiljana Machalitzkega radi tatvin. Hodil je k zlatninarjem in navidezno kupoval prstane. Vedno pa je odšel, ne da bi bil kaj izbral. No, odnesel je tako pri raznih tvrdkah nekaj dragocenih prstanov, mesto katerih je položil ponarejene. Pri poročniku so dobili večjo svoto denarja, mnogo prstanov in flacon parfuma, katerega je tudi ukradel. Mož boluje menda na kleptomaniji.

* **Dva litra vina v petih minutah izpil.** Na Dunaju je sedela večja družba gospodov v neki gostilnici. Za šalo so stavili s 25-letnim trgovcem Kunkejem, ali je možno izpiti dva litra vina v petih minutah. Kunke je dobil stav. Izpil je vino še prej, toda takoj nato se je onesvestil in zbuditi ga niso mogli. Odnesti so ga morali v bolnišnico, ker se je z alkoholom zastrupil.

* **Roparski umor.** Iz Vratislave poročajo: Na avstrijsko-ruski meji, v Granici se je zgodil te dni zvečer grozen roparski umor. Posesnika posojilnice Emanuela Schneiderja, ki se je vozil vsaki dan v Granico v svojo menjalnico, je neznan zločinec ranil smrtno ter ga oropal 14.000 gld. Schneider je umrl.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 11. novembra. Avstrijska kvotna deputacija se je začela udajati madjarskemu pritisku. V današnji seji je sklenila, da se začne pogajati z Madjari glede kvote in to na slepo, ne da bi imela za pravično spoznanje razmer potrebni poštenih davčnih izkazov. Avstrijski davkoplačevalci imajo upanje, da bodo oškodovani za mnogo milijonov. Poročevalec Beer je izjavil, da je za tako pogajanje, ker je želi krona. Jaworski se je tudi izrekel za ta pogajanje, češ, da se morda doseže kompromis. Proti predlogu, da se začne pogajanje, so glasovali Fort, Janda in Povše. Ti trije so tudi napovedali minoritetni votum, kar se je zabeležilo v zapisniku. Po seji sta šla Schönborn in Beer storjeni sklep naznaniti madjarski deputaciji. Ob 1. uri popoldne se snide plenem kvotne deputacije, ob 4. uri popoldne bo skupna seja pododsekov avstrijske in ogrske deputacije, ob 6. uri popoldne pa ima ogrska deputacija sejo. Sodi se, da bodo pogajanja že jutri končana. Madjari ponujajo kvoto 32:68, avstrijska deputacija zahteva sicer 38:62, ali verjetno je, da bo še bolj odnehala in da se omeji ogrski prispevek na 34 ali k večjemu na 35%.

Dunaj 11. novembra. Vlada je že poslala kontrolni komisiji za državne dolgove dopis, s katerim zahteva, naj reasumira svoj sklep. Ta sklep stoji še vedno v ospredju in se splošno smatra za signaturo položaja. „Vaterland“ pravi, da bo komisija vzela vladni dopis v pretres, meni pa, da vladni zahtevi ne bo ugodila. Fuchs je rekel sotrudniku „Reichswehr“, da je položaj vsled sklepa kontrolne komisije postal kritičen, in da je komisija postopala strogo ustavno in zakonito. Neki češki politik je rekel dopisniku „Czasa“, da je s tem sklepom pokazano, kako lahko-miselno ravna vlada, ko se postavlja v nasprotje z večino. Ta ima še mnogo taci sredstev na razpolago, in zato Čehi ne začno obstrukcije.

Dunaj 11. novembra. Izvrševalni odbor desnice ima danes popoldne važno sejo.

Dunaj 11. novembra. „Neue Tiroler Stimmen“ javljajo, da je vlada hotela imenovati barona Dipaulija namestnikom v Trstu, on pa da je to ponudbo odklonil. List upa, da odkloni tudi tirolsko namestništvo, češ, tirolska bi sicer pridobila, če bi postal Dipauli namestnik, za državo pa bi to bila izguba.

Dunaj 11. novembra. „Arbeiter-Zeitung“ pravi, da hiti vlada z zbiranjem orožnikov na Češkem tako, da jih prevaža že z orientskim ekspresnim vlakom.

Praga 11. novembra. Pravosodni minister Kindinger je ukazal, da je tudi v čisto čeških okrajih odstraniti dose-danje uradne napise in jih nadomestiti z nemško-češkimi.

Praga 11. novembra. V češki Brod je prišla sodna komisija, da začne preiskavo proti tistim, ki so se udeležili demonstracij povodom areto-vanja rezervista Strnada. Zaslišala je najprej dame, ki so Strnada obsipale s cvetkami. Sinoči je okrajni glavar naznanil županu, da pride mesto dragoncev stotinja pešpolka štev. 31. V Češki Brod in je zahteval, naj se za vojake poskrbe stanovanja. Občinski svet je proti temu brzojavno protestiral, a ker ni dobil odgovora do 7. ure, je sklenil, da vojakom ne odkaže stanovanj. Glavar je prisilil nekega gostilničarja, da prepusti vojakom svojo dvorano za prenočišče.

Praga 11. novembra. „Politik“ javlja, da se je na kontrolnem shodu v Kourimu stotniku Halački primerilo nekaj jako neugodnega. „Nar. Listy“ pa poročajo, da je moral pred razjarjeno množicobežati v neko klet.

Odesa 11. novembra. Čuje se, da misli vlada v Transvaal namenjenim prostovoljcem prepovedati odhod.

London 11. novembra. Večje krdelo Burov je na potu od Jahannestowna v Queenstown ter se nahaja že na teritoriju Kaplandije.

London 11. novembra. Pri Buralavaji so Buri vjeli manjše angleško krdelo.

London 11. novembra. Vlada je mobilizirala topničarski polk, da bo oblegal Pretorijo!

London 11. novembra. Pod zastave sklicani rezervisti se morajo zbrati 20. t. m. Vlada je sklenila mobilizovati še jedno divizijo.

London 11. novembra. Buller javlja, da Buri nadaljujejo z bombardiranjem Ladysmitha, da pa ne povzročajo posebne škode.

Poslano.

Resna ponudba urednikom „Slovenca“. Prosim Vas, gospod urednik za malo prostora. Imam za svojo osebo nekaj kupčije s kolegi pri „Slovencu“!

Jezili ste se zopet teden dni nad mano, gospodje pri „Slovencu“! Bog Vam daj dobro; jaz sem se pri tem prav dobro počutil. Ko Vam je zmanjkalo že družega smodnika, trdili ste v št. 256 „Slovenca“, da s-m svoje posestvo v Gradišču prodal in da odslej naprej nimam ne badeve več črhniti o stvarih kmetijske družbe in kar okolo nje visi.

Iz te notice vidim, da polagate, prijatelji pri „Slovencu“, veliko važnost na to, da bi ne bil več lastnik kmetije v Gradišču. Glejte, to meni prav pride. Kupi se lahko, proda se težko. Gospodje pri „Slovencu“, nisem še prodal posestva v Gradišču; do danes še mislim nisem na to. Ali ko sem bral Vašo notico v „Slovencu“, šinilo mi je v glavo: zdaj je ura, katoliški sklad itd.! Meni je namreč vsejedno, iz katerega sklada mi ga plačate, če to posestvo Vi gospodje pri „Slovencu“, kupite. Ponudim Vam ga s tem na prodaj. Kreditiram Vam — seveda proti dobrem jamstvu ali hipoteki — kupnino zahtevam zaradi prijateljstva le 4% obrestovanje in dam obroke. Za juho in meso imam še drugje. — Veste, je vse vkup lepo. Nova poslopja, po novem zidana, vse dobro obdelano, sadnega drevja dosti, lep kraj in okolo in okolo njega lepi, prijazni ljudje obojega spola, dober zrak, dobra pitna voda, v bližini hosta z gostim smrečevjem, krasen razgled daleč okolo, cerkvice blizu! Kupite, prijatelji, potem boste lahko rekli: zdaj smo ga popolnoma ubili in nismo bili nafarbanani in si sami lahko verjamemo. — Pa kupite tudi zaradi družega! Pridobite s tem lep dolenjski zavičaj v svojo last in lahko potem kaj iz skušnje o kmetijstvu govorite in blizo boste očetom Kartajzem, ali kakor jih gosp. Benkovič nazivlje: Kartuzijanem, torej bliže nebes. Kupite prijatelji, še je priložnost za to!

Pričakuj pametne ponudbe — agenti so izključeni, ker se lahko sami pomenimo — bilježim z najodličnejšim spoštovanjem

Dr. Slanc.

V Novem mestu, 10. nov. 1899.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gdčna. A—č nabrala 8 K 20 vin. na svatbi gospoda Mato Valentiča v Ljubljani. — Živela nabiralka in darovalci!

Za Prešernov spomenik: Veselo omizje pri Auerju v Ljubljani 1 K 60 vin. — Živeli darovalci!

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll ovem francoskem zdravju in soli“ dokazujejo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot boleti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJU, Tachlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepart, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Direktno se ne pošilja manj kot 2 steklenici. 4 (59—15)

Povodom mnogih težkih želodčnih bolezni nastopajo mnogokrat navidezno neznatne indispozicije, javljajoče se samo po slabem prebavljanju ali telesnem zaprtju. Da se obvaruje teh posledic, treba je zaužiti sredstva, katera podpirajo prebavljanje ter isto mirno povpsujejo. Najboljše teh sredstev je že 30 let znani in splošno priznani Dr. Rose želodčni balzam iz lekarne B. Fragnerja v Pragi. Dobiva pa se tudi v družih lekarnah, kakor je razvidno iz inserata.

Dobro domače zdravilo. Mej domačimi zdravili, katera se rabijo kot bolečino olajšujoče in odvrtačujoče mazanje pri prehlajenju itd. zavzema v laboratorijum Richterjeve lekarne v Pragi izdelujoče LINIMENT. CAPSICI COMP. prvo mesto. Cena je nizka: 40 kr., 70 kr. in 1 gld. steklenica in vsako steklenico je spoznati na znanem sidru.

* Za trpeče na želodec ter za one, ki imajo pokaženo prebavo, naj se tu opomni na staro pristno ter že dolgo vrsto let poskušeno dietično sredstvo, katero izdeluje lekarna Julij Schumann v Stokerauu, Nižje Avstrijsko, na najracionalnejši način. Ta je povsod znana Stokerauska želodčna sol Julija Schumannna, in je nepreprečena kuravnavi in v moči ohranitvi dobrega prebavljanja. Odstrani takoj presežno želodčno kislino, ter se je izkazalo splošno kot neogibno potrebno, izvrstno domače sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah.

Najboljše črnilo za čevlje na svetu. Le strokovnjak zamore dobrote mnogoterih ter najrazličnejših v trgovini nahajajočih se kemičnih izdelkov skusiti, med tem ko se mora večina občinstva, da je dobro postrežena, zanesi izključno na sloveč glas dotičnih tovarn. Da se je v tem oziru sigurno, opozarjamo na interesu svojih čitateljev na c. kr. zas. tovarne kemičnih izdelkov St. Fernolendt na Dunaju, že 67 let v vseh deželah najboljše vpeljane izdelke ter se govori največ o iste glavnem izdelku: Črnilo za čevlje. „Najboljše črnilo za čevlje na svetu“. To črnilo za čevlje, izdelano iz najboljših kemičnih tvarin, se je odlikovalo pri mnogih razstavah s prvimi počastili ter ima veliko prednost, ta daje tudi obnavu lep, temnočrn lesk ter trajno ohrani usnje. Ravno toliko izvrstne kvalitete je Fernolendt krema za naravno usnje za svitlo obnavo: pazi naj se pri kupovanju na ime St. Fernolendt ter na dotične varnostne znamke.

Za družino najvažnejše vprašanje so zdravilni učinki živil in užitnin, katere se uporabljajo. Telesna dobročutnost, krepko razvijanje otrok, dostikrat celo dolgo življenje zavisi od tega, kaj se uživa. Kako resno dolžnost imajo torej matere hišne gospodinje, vzgojiteljice! Kljub temu spoznanju se vendar vse preveč spregleda radi navade, in marsikatera mati, katera ve, da bi ne storila prav, ako bi dajala otrokom upijanljivih pijač, pripravlja zanje bobovo kavo, katera ima prav tako slabe posledice! Nemoremo nikoli dovolj povdarjati, da je Kathreiner-Kneippova sladna kava jedina zdravju koristna kava, katero je že preskusilo na stotisoče družin in ki se je vselej nad vse dobro obnesla. Ako se rabi kot primes, stori bobovo kavo skoro neškodljivo in poveča ter zboljša celo njen dobri okus. Toda najno treba opozarjati, da ima samo Kathreiner-Kneippova sladna kava omenjene izvanredne prednosti in da se mora varovati pred vednim slabim ponarejanjem. Pristni Kathreiner se dobi povsod, toda le v znanih izvirnih zavitkih z imenom „Kathreiner“, prodajati se torej ne more in ne sme nikoli „na vago“.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 24. Dr. pr. 962.

V nedeljo, dne 12. novembra 1899.

Popoludanska, ljudska predstava.

Začetek točno ob 1/4. uri.

Mlinar in njegova hči.

Zaloigra v petih dejanjih. Spisal E. Raupach. Poslovenil Fr. Malavašič. Režiser g. R. Inemann.

Štev. 25. Dr. pr. 963.

Zvečer ob 1/8. uri.

Razbojniki.

Zaloigra v petih dejanjih. Spisal Frid. pl. Schiller.

Poslovenil Josip Noll. Režiser g. R. Inemann.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v torek, dne 14. novembra: Drugikrat v sezoni: „Dalibor“.

Umri so v Ljubljani:

Dne 6. novembra: Viktor Schober, c. in kr. poročnik, 23 let, Bleiweisova cesta št. 20, jetika. Dne 7. novembra: Marija Premerle, šivilja, 40 let, Gradišče št. 4, vodenica. — Dr. Janko Pajk, c. kr. profesor v p. 62 let, Bleiweisova cesta št. 13, Brightova bolezen. Dne 8. novembra: Ana Benedikt, glavnega davčnega urada kontrolorja vdova, 76 let, Mestni trg št. 6, ostarelost. — Ana Jeršek, gostija, 85 let, Poljanska cesta št. 51, ostarelost.

V deželni bolnici: Dne 7. novembra: Jože Šepce, posestnik, 64 let, naduha.

Dne 8. novembra: France Prevc, delavčev sin, 2 1/2 leta, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji aračni tlak 736-0 mm.

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v °C	Vet-ovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
10.	9. zvečer	737.0	6.0	sr. sever	pol. oblak.	
11.	7. jutraj 2. popol.	736.9 738.9	6.0 13.3	sr. svzhod sl. jug	oblačno jasno	0.0 mm

Srednja včerašnja temperatura 6.9°, nor-
male: 4.9°.

Dunajska borza

dné 11. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld. 85	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99	" 45	"
Avstrijska zlatna renta.	116	" 85	"
Avstrijska krona renta 4%.	99	" 95	"
Ogerska zlatna renta 4%.	116	" 80	"
Ogerska krona renta 4%.	95	" 10	"
Avstro-ogerske bančne delnice	901	" —	"
Kreditne delnice.	368	" 25	"
London vista.	120	" 72	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	" —	"
80 mark.	11	" 78	"
20 frankov.	9	" 58 1/2	"
Italijanski bankovci	44	" 90	"
C. kr. cekini	5	" 69	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Marija Boštar naznanja v svo-
jem in v svojih sorodnikov imenu pre-
žalostno vest, da je njih prelubi strije,
oziroma stari strije, gospod

Matija Bilfan

posestnik

včeraj, dne 10. novembra, ob 3. uri po-
poludne po dolgi, mučni bolezni, pre-
jemši svete zakramente, v 80. letu svoje
starosti, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb pojde jutri, v nedeljo, popo-
ludne ob 4. uri iz hiše žalosti na Prim-
skovem na pokopališče v Kranju.

Maše zadušnice se bodo brale v več
cerkvah. (2049)

Prosi se tihega sočutja!
Primskovo pri Kranju, dne
11. novembra 1899.

Zahvala.

Za mnoge dokaze prisrčnega in od-
kritosrčnega sočutja mej boleznijo in ob
smrti naše predrage, nepozabne matere,
oziroma tašče, blagorodne gospe

Ane Benedikt

kakor tudi za lepe poklonjene vence in
za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu
izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 10. novembra 1899.
(2052) Globoko žalujoči ostali.

Pri otročjih boleznih

potrebujemo se čisto kisline preganjajoča sred-
stva in zatorej opozarjajo zdravniki zaradi mi-
lega vplivanja svojega na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

katero radi zapisujejo pri želodčevi kislini,
škrofeljnih, krvici, otekanji žlez i. t. d., ravno
tako pri katarjih v sapniku in oslovskem kašlju.
(Dvornega svetnika Löschner-ja monografija o
Giesshübl-Slatini.) (36—4)

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špe-
cerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Notarski pisar

želi v Ljubljani (2050—1)

službe dobiti.

Ponudbe pod šifro „15—25“ na „Sl. Narod“.

Mesarija v Trebnjem

obstoječa iz klavnice, mesnice in ledenice
ter s potrebnim mesarskim orodjem

**odda v najem s 1. janu-
varjem 1900.**

Natančnejša pojasnila izvedo se v go-
stilni „Pri lipi“ v Trebnjem. (2049—1)

100 do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v
vseh krajih gotovo in pošteno brez ka-
pitala in rizike s prodajo zakonito do-
voljenih državnih papirjev in srečk. —
Ponudbe na: Ludwig Österreichischer, VIII., Deutsche
gasse 8, Budapest. (1917—4)

Lepo, podstrešno stanovanje

z dvema sobama se odda takoj ali
za februar-termin.

Več se izve pri kamnoseku Alojziju
Vodniku, Kolodvorske ulice 34. (2045—1)

Slovenske pesmi

valček za citre.

Cena 60 kr. 444444 Cena 60 kr.

Dobi se pri (2042—1)

H. Hohn-a

Račoveljica — Gorenjsko.

Posredovalnica stanovanj in služeb G.F.L.U.X

Gospodske ulice št. 6. (2046)

išče nujno:

dve prodajalki za trgovino z mešanim
blagom: dve natakariči na račun za
zunaj: spretno natakaričo za tukaj:
več kuharic za tukaj in drugod: hiš-
nika, ki naj razume tudi nekoliko
vrtnarstva: kočijaža za Gorico: hišino,
ki zna šivati, za tukaj k 2 osebama
itd. itd.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez**
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste. Ljubno; čez Selzthal
v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v
Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
popoludne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine
vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto**
in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj,
ob 1 uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. **Proga iz Trbiža.**
Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via
Amstetten, Lipkega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-
pudne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. —
Ob 4. uri 57 m. popoludne osebni vlak z Dunaja,
Ljubna, Celovca, Beljaka, Celovca, Franzensfesta
Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z
Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Ko-
čevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob
2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer.
— **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob
6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž.
kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11.
uri 8 m. popoludne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

Slavnemu občinstvu, po-
sebnemu gospodov gostilničar-
jem priporočam podpisane
svoje izborni sodovico, na-
pravljeni iz vode iz mest-
nega vodovoda ter z ogljeno
kislino (Kohlensäure), koja
je priznana kot najkakovnejša
in najzdravejša. (43—45)

Vse odjemalce v naprej
zagotavljam vsikdar točne
in vestne postrežbe, prosim
za obila naročila ter beležim
najudanejšo s spoštovanjem

Gašper Bolte, izdelovalec
sodovice, Rimska cesta št. 10.

Prodajalnica

na dobrem prostoru v mestu na
Gorenjskem

se odda v najem
ob novem letu.

S to prodajalnico je v zvezi koncesija
za gostilno ali pa vinsko trgovino ali za
žganjetoč, dalje tudi c. kr. trafika s pro-
dajo poštinih vrednostij. (1959—2)
Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Za knjigovoznico

tvrdke

J. GIONTINI v Ljubljani

se iščejo:

1 poslovodja,
2 delavca
in 2 dekleti.
(2019—3)

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden
iz Rotterdam v New-York.

Pisarna za kajute:

Dunaj, I. Kolowratring 10.

Pisarna za medkor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290—400*

„ 1. novembra do 31. marca . . . 230—320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200

„ 16. oktobra do 31. julija . . . 180

*) Po legi in veličnosti kajute in po hitrosti in ele-
ganci parnika. (1845—6)

20 goldinarjev

in višje **fin Montegnaz zimska sukja s**
podložkom iz atlasa, podšivana. Ele-
gantne obleke za gospe in dečke,
specialiteta kostumov za otroke, no-
vosti v damski konfekciji, vse po čudo-
vito nizki tovarniški ceni.

Kje ???

v „angleškem skladišču oblek“
v LJUBLJANI

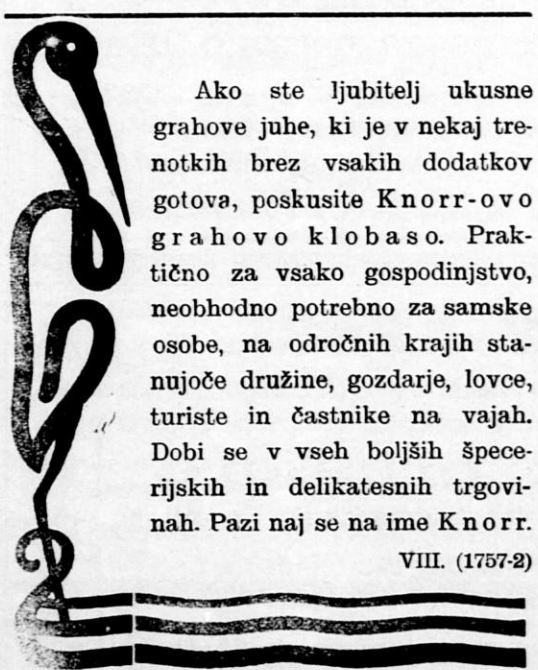
vogel Sv. Petra ceste

Resljeva cesta št. 6.

Naročila po meri se izvršujejo najfinejšo in
najhitrejšo na Dunaju. (2044—1)

Velespoštovanjem

Oroslav Bernatovič.

Ako ste ljubitelj ukusne
grahove juhe, ki je v nekaj tre-
notkih brez vsakih dodatkov
gotova, poskusite Knorr-ovo
grahovo klobaso. Prak-
tično za vsako gospodinjstvo,
neobhodno potrebno za samske
osebe, na odročnih krajih sta-
nujoče družine, gozdarje, lovce,
turiste in častnike na vajah.
Dobi se v vseh boljših špe-
cijskih in delikatesnih trgo-
vinah. Pazi naj se na ime Knorr.

VIII. (1757-2)

Prodajalnica

na Glavnem trgu v Ljubljani, za
vsako trgovsko stroko pripravna,
se dá takoj v najem s potrebnimi
prostori. (2010—3)

Vpra šanja v upravnistvu „Slov. Nar.“

V Prulah

se prodaje pod ugodnimi pogoji

manjše in večje parcele

pripravne za stavbe. Nekatere so pri vodi.

Več pove upravnistvo „Slovenskega
Naroda“. (2039—1)

Prodaja hiše.

Zaradi bolezni prodaja se prostovoljno
hiša v Ljubljani

katera ima priprave prostore s kleti za
gostilno. (2034—2)

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

L. Luserjev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstvo proti kurjim oče-
som, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:

L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahte-
vajte **Luser-jev** obliž
za turiste
po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschläger,
J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju:
K. Šavnik. (9—45)

Naznanilo.

Uljudno naznanjam, da se moja

privatna pisarna

in

glavni zastop Dunajske zava-
rovalne družbe v Ljubljani

sedaj nahaja

v Prešernovih ulicah št. 50

v pritličji, nasproti c. kr. glavne poste.

Velespoštovanjem

(2013—3) **Jos. Perhauc.**

Gostilna in mesarija.

V večjem slovenskem trgu Spodnjega
Štajerja (2020—3)

odda se na račun stara, dobro
obiskana

gostilna

ter pod ugodnimi pogoji v najem dá

mesarija

ki se že dolgo let v isti hiši izvršuje.

Kje, pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Koroški

rimski vrelec

najfinejša planinska kislava voda,
izkušena pri vsakem nahodu,
posebno otroškom, ob slabem
prebavljanju, pri boleznih na
mehurju in ledvicah. 44

Zaloga v Ljubljani: M. E. Supan in P. Lassnik,
v Kranju: Fr. Dolenz, A. Kummer, v Radovljici:
Oton Homan, v Mojstrani: J. Kozjek.

Moderce

izvrstne fačone,

najboljši izdelek

priporočam 44

Alojzij Persché

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Najnižje cene.

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov.

Geniki zastopni in franco.

Divji kostanj

kupuje

(2032-2)

Josip Matič, trgovec v Celji.

vojaških čabrak

za slepo ceno

1e gld. 2-50 komad in gld. 4-25 par.

(6 parov vpošlje se poštne prosto)
neposredno posestnikom konj. Te debele, nerazrušne čabre so gorke kakor kožuh, temno sive ali temnorjave, približno 150/195 cm velike, torej pokrijejo cellega konja. Naročila se izvršujejo le, ako se vpošlje znesek naprej ali s poštne povzetjem, ter so poslani na

Steiner-jevo (2047-1)

komisionalno trgovino združenih tovarn za čabre
DUNAJ, II., Taborstr. 27.

Za neugajajoče se zavežem poslati prejeti znesek nazaj.

Na tisoče priznanih in zopet naročilnih pisem, kakor od kneza Schwarzenberga upraviteljskega urada; Turah: A. Roven, župana Podkaj; Franca Levsteka, Černeta, Albersa gostilne, Pettenau; Noisterniga, Mallnitz; preč. župnika Bašbyna itd.

Na zahtevo se cenilnik gospodarskih predmetov pošlje zastoj in poštne prosto.

The Continental Bodega Company

Najboljši vir

za
zajamčeno pristna južna vina:

Port-vino (746-5)
Sherry
Madejra
Marsala
Malaga
Tarragona
i. t. d.

Zalogo v Ljubljani imata samo
Peter Lassnik, trgovina s kolonijalnim blagom, vini in delikatesami, in M. Mardet-schlaeger, lekarna „pri orlu“.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ (Gradec, poste restante. (875-28)

Veliki krah!

New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna serbrine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta na'og. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 2 kom. amer. pat. srebrnih kupic za jajce;
- 6 kom. ang. Viktorija čaše za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

44 komadov skupaj samo gld. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavežem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **jedino** le v (1841-6)

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandstr. 19/W. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zvrst natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljavo krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

Jako zadovoljen z Vašo zbirko, bodem isto pri vsaki priliki priporočal. Z velespoštovanjem Gradec. Anton Marx, c. kr. pol. uradnik.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

St. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Oženjenega, treznega kravarja

z doraslim sinom, oziroma bratom, katere znata dobro molziti, ter se na mlekarstvo, kakor tudi na govejo živino dobro razumeta. Sprejme v stalno službo mlekarstvo v Laverči.

Mesečna plača znaša ob pripravnem prostem stanovanju in svoji hrani 40 gld. Žena, oziroma dorasla hčer ima za molžo in pomivanje mlečne posode posebno plačo.

Prosilci za to službo obrnejo naj se osebno ali pismeno na lastnika mlekarne g. **Karola Lenčeta** v Laverči pri Ljubljani najkasneje do konca t. m. (2027-2)

Istotam sprejme se tudi takoj spreten

kovač

in se mu izroči kovačnica.

Patentirano žično steklo

najbolši material za gornje svetilobe tla, tovarniška okna, razne debelosti, plošče do 175 □ metr.

Posebne prednosti: Največja varnost proti zdrobljenju, proti prodrenju in prebitju, nadležne žične mreže so nepotrebne varnost proti ognju je jako velika, tudi če se zlomi ostane gost, ker drži žična vložka steklo skupaj, luč prodira jako lahko, še doslej nepoznan lučni učinek. Uporabljalo se je z najboljšim uspehom pri mnogih državnih in zasebnih zgradbah. Mnogobrojna sprilcevala, prospekti in vzorci so na razpolago.

Vlito steklene plošče za prozorne strehe, po katerih se lahko hodi za razsvetljenje prevozov, podzemskih hodih ali prevozov pri kolodvorih, v fiksnih masah, gladko ali z raznovrstno izdelanimi površinami, belo ali napol belo (okoli 30% ceneje nego navadno surovo lito steklo) in barvasto z žično vložko ali brez nje.

Stekleni strešniki in stek. zarezni strešniki v najrazličnejših oblikah in velikostih.

Action-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. Friedr. Siemens
Neusattl bei Elbogen (Böhmen).

Drugi izdelki: Steklenice vseh vrst, steklenični zamaški, steklo v ploščah, belgijske in nemške vrste, vlito in prešano steklo, patentovane črke iz prešane stekla. (1788-4)

Na prodaj je lepa prodajalniška oprava.

Poizvó se v trgovini s papirjem Jos. Petrič-a na Sv. Petra cesti št. 4. (2041-2)

Slaščice

torte, peciva za vsakovrstne slavnosti, predmete za sv. Miklavža in za Božič, kakor tudi blago iz voska

najčednejše izdelano, priporoča po najnižjih cenah

Teodor Novotny (1984-3)

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

Vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika“

ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati)

se dobi za predplačilo 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 90 kr., ali proti poštenu povzetju pri **Jozefu Valenciju** na Dunaju, III. Hergasse Nro. 15, I. Stk., Th. 12.

Prodajalec je pripravljen, nerazrezano in čisto knjigo vzeti nazaj in povrniti denar. (1589-13)

Čokolada

(198-42)

SUCHARD

Povzod

* na prodaj. *

Cacao

Pred ponarejanjem zavarovano po vzorcu in znamki.

Želodčna sol

Julija Schaumann-a, deželnega lekarja v Stockerau-u pri motnem prebavljanju in proti želodčnim boleznim že več let preizkušeno dijetetično sredstvo.

Dobiva se v vseh renomiranih lekarnah Avstro-Ogerske.

Cena škatlici 75 kr. a (2040-1)

Se pošilja po pošti, ako se naroči vsaj 2 škatlici, proti povzetju.

Glavna zaloga: Dež. lekarna **Julija Schaumann-a** v Stockerau-u.

Prevzetje gostilne.

Uljudno naznanjam sl. občinstvu, da prevzamem dne 5. novembra t. l.

od g. Antona Pogačnika v Spodnji Šiški dobro znano

gostilno „Pri združenju“.

Točil bom vsakovrstna najboljša in pristna vina ter vedno sveže pivo. Dobra mrzla in gorka jedila so vsak čas na razpolago.

Pri gostilni je lep senčnat vrt in dobro kegljišče.

Postrežba prijazna in točna.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

z vsem spoštovanjem

(1995-3)

Anton Kodre.

Predzadnji mesec!!

6 žrebanj

imajo srečke

velike dobrodelne loterije

na korist polikliničnega društva (bolnice).

Pokrovitelj:

Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda **Jožef**

Pokrovitelja namestnik:

Nj. eminence kardinal dr. **Lorenz Schlauch.**

Glavni dobitek 100.000 kron.

5 à 20.000, 5000 kron itd. itd. vrednosti.

Na željo odkupi zopet vse dobitke z 20% odbitka upravištvo na Dunaju. Vsaka srečka igra brez nadplačila pri vseh 6 žrebanjih in se z eno srečko lahko zadene šest glavnih dobitkov.

Glasom odredbe c. kr. finančnega ministrstva pod štev. 45922/1898 se je prodaja teh srečk dovolila tudi v Avstriji.

Cena jedne srečke samo 1 krono.

(1849-6)

Prvo žrebanje že 4. januarja 1900.

Žrebanja bodo nepreklicno ob določenih dneh.

Srečke samo po 50 kr. priporoča banka J. C. MAYER.

Najboljše črnilo svetá!

Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo

Fernolendt čreveljsko črnilo

za svetla obutala samo (1996-1)

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se C. kr. priv. povsodl.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.

Radi mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Ne bi se kesal

kdor bi stopil z menoj v zadrugo (kompanijo)!

Vzamem namreč 1. januarja l. 1900 v najem

usnjarske prostore

popolno preskrbljene z vsim strojarskim orodjem

v Mokronogu.

(Posestnik usnjarije je **Jozip Bizjak**, sedaj c. in kr. enoletni prostovoljec, Bohoričeva ulica št. 5, Ljubljana).

Ker najemnina ni velika, kupčija z usnjem pa doma in po sejmih jako ugodna, sem prepričan, da bi ne bilo nobenemu žal, ki bi hotel deliti z menoj dohodke in stroške.

Seveda mora biti dotični izučen strojar.

Več se izve pri najemniku

(1953-3)

Jožefu Bizjaku

strojarju v Mokronogu na Dolenjskem.

Izkušeno dobre kvalitete

blaga za moške obleke

razpošilja

oddelek za sukno

(1789-13)

tvrdke

Kastner & Öhler, Gradec.

Specijaliteta: **Štajerski loden.**

Vzorci se razpošiljajo brez stroškov.

Stalne cene.

Naznanilo.

Usojam si p. n. odjemalcem uljudno naznaniti, da **prestavam v torek, dné 31. oktobra t. l. svojo**

trgovino z galanterijskim, norimberškim blagom ter z igračami in devocionalijami

iz Lingarjeve ulice

pred Škofijo št. 3

kjer je bila prej A. Zeschko-va zaloga papirja.

Zahvaljujem se najtopeje za več nego 32 let mi izkazano zaupanje ter prosim za obilen poset tudi v novem lokalu.

Spoštovanjem

Fr. M. Schmitt.

V Kranju!

Podpisana tvrdka naznanja slavnemu občinstvu najuljudnejše, da **otvori svojo**

drugo podružnico

z modnim in manufakturnim blagom

dné 11. novembra t. l.

v Kranju, Glavni trg št. 105

nasproti župnijske cerkve.

V nadi, da nama častito kranjsko ter gorenjsko občinstvo isto zaupanje izkaže, kakor slav. ljubljansko občinstvo, zagotavljava, da se bodeva potrudila, cenjene odjemalce z najfinjšim blagom postreči, in sicer s tako nizko ceno, da smeja trditi, da se tacih cen še sploh nikdar ni čulo.

Priporočava se za mnogobrojni obisk najtopejše in beleživa

s spoštovanjem

Konrad Schumi & Co.

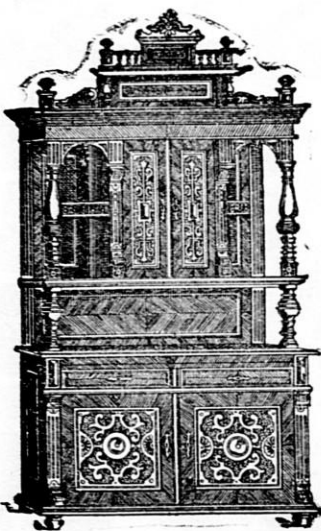
„Pri novi tovarni“

trgovina z modnim in manufakturnim blagom.

Glavna trgovina: v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

I. podružnica: v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 2.

II. podružnica: v Kranju, Glavni trg št. 105.

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

(161-45)

Zaloga in pisarna.

Tovarna s stroji:

Turjaški trg št. 7

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Zahtevajte

cenike

ur, zlatnine, srebrnine in optičnega blaga po tovarniških cenah tvrdke

H. SUTTNER

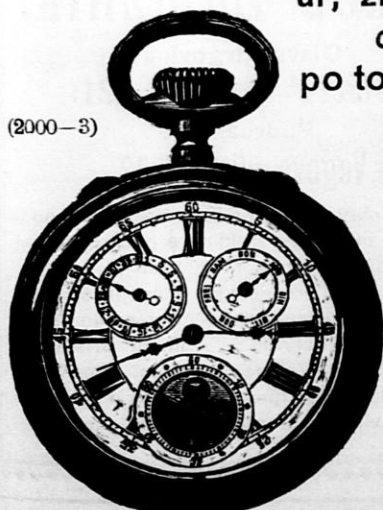
poprej Spracher

urar v Kranju

poleg lekarne.

Pošiljajo se brezplačno in poštne prosto.

Ker imam potovalce, ki imajo s seboj vzorce prosim, da jih sl. občinstvo počasti s prav obilnim naročili, katera se prav kulantno izvrše.

Plesalna izobraževalna šola.
Gospodske ulice št. 3, II. nadstropje (uhod na desni).

Letošnji poučevalni tečaji za dečke in dekleta od 8-14 leta se začno

v ponedeljek 6. novembra 1899. l.

od 5 do 6 ure popoldne. (Za odrasle početnike od 7. do 9. ure zvečer.)

Specialni tečaji za častnike, uradnike, doktorje in profesorje 2krat na teden.

Dijaki se poučujejo v posebnih oddelkih.

Zasobni pouk in pouk posameznim družbam.

Plesalne vaje s klavirjem za bolj izvežbane.

Učence se sprejema in poučuje vsak dan.

Pravočasne prijave se želijo, da se more razdeliti ure.

Izobraževalna plesalna umetnost je v vsakem oziru jako koristna pri odgoji mladine in vpliva blagodejno na organsko življensko delovanje. Poleg tega se združuje družabni ples z gotovimi slavnostnimi čutki duha, vzbuja in pomnožuje čut fine dostojnosti in tako potrebne harmonije ter izdatno povspesuje požlahtnovanje človeka.

Plesalna umetnost odstranjuje hiranje, bolehanje, slabo držanje telesa, na znotranje zvijanje nog, splošno slabotnost, bledico, melanholijo in marsikatero drugo bolešno odnosa. Prežene malosrčnost, plašljivost in indolenco. Provroči zavestno ravno držanje telesa, lepo kretanje, prijetno svežost unanosti in zato je izobraževalna plesalna umetnost okrepčevalno sredstvo prijetno protisredstvo ter je tudi v higieničnem oziru neprecenljive važnosti posebno za dekleta. Gojitev plesa naj bode z duševnim naporom v pravi meri.

Friderik Viljem Lang

profesor koreografije, plesalni umetnik in učitelj vesoljne estetične plesalne umetnosti.

(2011-3)

Učilnica: Gospodske ulice št. 3, II. nadstropje. Govoriti: se more od 11-12 ure dopoldne in od 1-2 ure popoldne.

S'avnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi se s tem uljudno naznanja, da se je na Sv. Petri cesti v novozgrajeni hiši **pri „Avstrijskem cesarju“ otvoril nov hotel**

kjer so gg. potnikom na razpolago svetle, lepe sobice za prenočišča, po nizkih cenah. **V gostilni v stari hiši se toči pristen, dolenski eviček, bela in črna istrjanska vina ter pivo iz Dreherjeve pivovarne.** Za dobra gorka in mrzla jedila je dobro skrbnjeno ter se prevzemajo abonementi, kakor se tudi daje čez ulico. Postrežba je točna in prijazna, na razpolaganje je tudi še **kegljišče** za nekatere dni v tednu. Tudi gospodom posestnikom in voznikom iz okolice je na razpolago veliko, praktično urejeno **dvorišče**, kakor tudi čeden **hlev** za konje. K obilnemu obisku vabi z odličnim spoštovanjem **Vodstvo hotela in gostilne pri „Avstrijskem cesarju“ nasproti frančiškanske cerkve.** (1957-4)

Akcijska zavarovalnica za življenje in rente.

Allianz

Oddelek za zavarovanje naroda Dunaj I. Hoher Markt 9.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“ velika čast, da si je Nj. Veličanstvo cesar plastično-grafični objekt ogledal in o posebnem uspehu „Allianze“ v zadevi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izrekel ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital **1.000.000 kron.**

Rezerva premij dne 31. decembra 1897 **2.617.773 kron.**

L. 1897 se je na podlagi 1259 smrtnih slučajev izplačalo 398.378-90 kron. Od l. 1890-1897 se je izplačalo 1.654.378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev višje.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena. — Stroške za zdravniško preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobotnice za premije plača družba.

V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora cela zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5,0% obresti

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je policar radi neplačanja premije svojo veljavo izgubila, mogoče je, da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih osob. — Zavarovanje otrok. (1793-7)

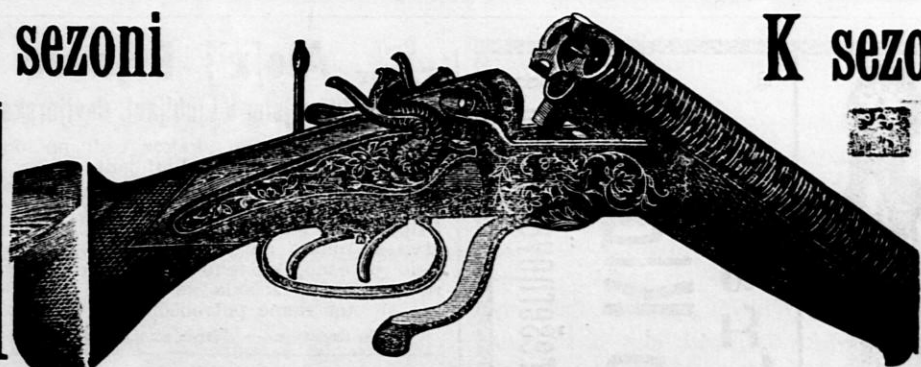
Zavarovanja do 2000 kron z tedenskimi doplačili od 10 vinarjev višje po tarifi.

Prospecte in tarife razpošilja agentura na zahtevanje brez stroškov.

Zastopniki se iščejo za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe pošljejo gorenji agenturi.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste, revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu priporočajo najbolje.

Ker sem na Kranjskem edini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(1332-18)

Fran Ševčik, puškar v Ljubljani v Židovskih ulicah.

Singer-jevi šivalni stroji Singer-jevi šivalni stroji Singer-jevi šivalni stroji Singer-jevi šivalni stroji

so neobhodno potrebni za domačo rabo in industrijo.
so vzorni v konstrukciji in v izvršitvi.
so v vseh tovarniških podjetjih najrazširjenejši.
so za umetno vezenje najpripravnejši.

Učilni kurzi zastoj, tudi v modernem umetnem vezenju.

Šivalni stroji Singer Co. imajo se zahvaliti za svetovno slavno ime izborni svoji kvaliteti ter veliki delavni zmožnosti, katera že od nekdaj odlikujeta tovarniške izdelke imenovane trvdke. Vedno naraščajoče spečavanje, izvrstna odlikovanja na vseh razstavah ter čez 40letni obstoj tovarne jamči najboljše za dobroto naših strojev.

Singerjevi elektro-motorji, specielno za šivalne stroje, v vseh velikostih.

Singer Co. delniška družba za šivalne stroje.

Prejšnja trvdka: G. Neidlinger.

GRADEG

Sporgasse št. 16.

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 6.

Celovec

Burggasse št. 19.

Kavarna „Austria“

bode (2005-2)

danes v soboto in jutri v nedeljo
vso noč odprta.

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarnice v Pragi

priznana izborna, bolešine tolažeča
mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva
v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to
splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo var-
stveno znamko „Sidro“ iz Richter jeve le-
karnice in sprejme naj se iz opreznosti
le take steklenice kot pristne, ki
imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elizabete cesta 5. (2.06-2)

Dr. Rose balzam

za želodec
iz lekarnice

B. FRAGNER-ja v Pragi

je že več kakor 30 let občno znano do-
mače zdravilo slast vzbujajočega, pre-
bavljanje pospešujočega in mlo odvoja-
jočega učinka.

SVARILO!

Vsi deli anabalaže imajo
zraven stoječo postavno
deponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloga lekarna B. Fragnerja v Pragi

Malá Strana 203, ogelj Ostrohojve ulice.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr.,
po pošti 20 kr. več.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-
schläger, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah
Avstro-Ogerske. a (367-15)

Ravnokar je izšel Stenski koledar

à 25 kr., po pošti 28 kr. (1988-4)

Skladni koledar

à 60 kr., po pošti 65 kr.

* Josip Petrič *

tovarniška zaloga papirja * * *

* * * v Ljubljani * * *

* * * Sv. Petra cesta št. 4.

Kavčič & Lilleg

Ljubljana, Prešernove (prej Slonove) ulice št. 1

„pri Zlatorogu“ (21-259)

Zaloga najboljšega

špecerijskega blaga

po nizkih cenah.

Na drobno in na debelo.

Vsem kašljujočim se nujno priporočajo

Kaiserjevi

prsní bonboni.

2480 notarsko overovljenih spričeval je
najboljši dokaz, da so neprese-
ženi pri kašlju, hripavosti, ka-
turu in zasliženju.

Zavoj 10 kr. in 20 kr. pri Mr. Pr. Mar-
detschlaegerju v Ljubljani, v orlovi lekarni
poleg železnega mosta in pri Ubaldu pl.
Trnkóczyju v Ljubljani. (1919-5)

Mate Valentič

Hermina Valentič rojena Nežič

poročena.

(2043)

Virovitica

dné 9. novembra 1899.

Ljubljana

Ignac Perhanc

c. kr. davčni pristav

Hermina Perhanc rojena Perhanc

poročena.

(2048)

Hostanjevica

dné 11. novembra 1899.

Hrško

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem otvoril v lastni hiši

na Starem trgu šte. 11

poleg že obstoječe prodajalnice drugo

trgovino s klobuki in dežniki

ter sem jo oskrbel z mnogovrstno zalogo modnega blaga, raznovrstnih kravt in na-
vadnega ter finega perila, kakor srajce, ovratnikov, manšet itd. po zmernih cenah.

Blago je vseskozi novo in solidno. Postrežba prijazna in kulantna.

Za mnogobrojna naročila se priporočam

z vsem spoštovanjem

Blaž Jesenko

trgovec

Staritrž šte. 11 v Ljubljani.

(2007-3)

P. n. (1562-12)

Radi potekajoče sezije in male, mi ostale zaloge koles, kakor:

Styria	Helical	Curir	Amerikanske	Stefanie
--------	---------	-------	-------------	----------

in druge vrste ponujam sl. občinstvu ta kolesa po prav ugodnih to-
varniških cenah, dajoč s tem vsakemu najlepšo priliko, da si nabavi
jako ceno in dobro kolo.

Filialke: Janko Pohlín, Kamnik.
Franc Kenda, Novomesto. Zastopnik: Josip Polak.

Najugodnejša prilika.

Janko Klopčič

prodaja najceneje.

Ljubljana, Prešernove ulice št. 4

Prej **Alojzij Erjavec** Prej

črevljarski mojster v Ljubljani, Cevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavu obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 45

More se abrajajuje. — Vnanjim naročilom naj se pridene varoc.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg

šte. 17. 45

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo,
e. a. e. a. e. klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e. e. a. e. a

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar

Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče
stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr.
do 2 gld. 25 kr., kegljiške kroglice 12 cm debele
1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za
omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne
cigarnike in zdravstvene pipe do najfinejše vrste.
Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja,
lesa izvršuje po najnižji ceni. 45

Pekarija in slasčičarna

Jakob Zalaznik.

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Podružnica:

Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno,
zdravo in slasno pekarsko pecivo, vseh
vrst kruh na vago, ržen kruh in prepe-
čenec (Vanille-Zwiebak). V svojih slasči-
čarnicah postrezam točno z najfinejšim
nasladnim pecivom in s finimi pristnimi
likérji ter z Vermouth-vinom. Posebno
opozarjam na fine indijanske krofe in
zavitke s smetano napojnjene. 45